

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 488 Lel.

Fél évre ... .. 248 Lel.

Negyed évre ... .. 108 Lel.

Havonta ... .. 88 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek tel.

Megjelenik naponta reggel.

Uj vasutkatasztrófa

Annak a hét halottnak, akit sajnos ma már a nagyváradi vasutkatasztrófa áldozatának tekinthetünk, annak a hét halottnak emléke idéltja ezeket a sorokat. Kik voltak ezek? A békés és gondtalan nyári tidülő szezon mit sem sejtő nyaralói, — akik talán el voltak készülve arra, hogy Félixfürdő élelmes villatrafdomosai a nyaralás bérét máról-holnapra fölemelik, talán arra is berendezkedtek, hogy hotel szobájukon kívül a restaurant főpincére luxusadót számít a friss málna mellé, sőt lehet, hogy az orvos, holnap, tekintettel a hűvös időjárásra nem enged meg a fürdést: de azt igazán nem hitték, hogy az idei nyári szezon egyszer és mindenkorra végez életükkel. Erre nem rendezkedtek be a felixfürdői nyaralók. Az ottani állomáson indulásra készen állt az a személyvonat, amely a Nagyváradról Félixfürdőre átránduló utasokat a városba szállította volna vissza. A vonat zsufolva volt utasokkal. Még mielőtt a mozdony elindult volna, megtörtént a katasztrófa.

Az állomásra befutott a vaskóhi tehervonat, amelynek természet-szerűleg nem a személyvonat vágányán kellett volna haladnia. A

hibás váltoállítás következtében azonban arra a vágányra tévedt, amelyen a személyvonat állt indulásra készen. Így történt az összeütközés, amelynek husz súlyos sebesültjéről és hét halottjáról számol be egy távirat. Talán az a kiféjezés, hogy hibás vágányra tévedt a tehervonat, nem is állja meg a helyét. Ilyen végzetes, ilyen katasztrófális, ilyen súlyos tévedés nem történhetik könnyelmű meg-gondolatlanság és kétségbeejtő figyelmetlenség nélkül.

Ezuttal egészen nyilvánvaló, hogy nem a váltóór, nem az állomásfőnök, nem a vonatok mozdonyvezetője az, akit elsősorban felelőssé lehet tenni a katasztrófaért. Egyedül és kizárólag egy előző állomás forgalmi tisztjére hárul a súlyos felelősség. Husz ártatlan sebesült és hét halott követelik, hogy erre a könnyelmi és meggondolatlan tisztviselőre a legpéldásabb büntetés és a legszigorubb eljárás fogymelje háruljon. Amikor nem arról van szó, hogy egy régi megrozszant híd, vagy egy megrongált uttest és sérült pályatest az oka a katasztrófának, akkor a hiba egyénben kereshető csak és ez ebben az esetben csak az a tisztviselő lehet.

Hét temetés és husz sebesült

jajgató fájdalma követelik a példás eljárást. Milyen érzéssel indulhat utjára, mehet nyaralására az az állampolgár, aki még a fürdővonatok biztonságában is kételkedhetik? Milyen közlekedésügyi bizonyosság az, amely a beteg emberek üdülésébe ilyen véres tragé-

diákat sikkolt bele? Kérdések, amelyekre csak egy válasz lehet. Végre egy elrettentő és súlyos büntetés, amely intelmül szolgál minden vasutasnak és megnyugvással minden állampolgárnak, aki a vasutra bizza életét.

Apponyi a háborus propaganda ellen.

(A német jóvátétel a népszövetségi ligák ülésén.)

Bécsből táviratozzák: A népszövetségi ligák teljes ülése a jóvátételt tárgyalta. Az angolok azt javasolták, hogy a reparációt, a szövetségközi adósságokat és határkérdést egy komplexumban tárgyalják elvonva az ügyeket az érdekelte kormányok kizárólagos kompetenciájából. Hevessy francia delegátus szenzációs kijelentést tett. Sem a francia nemzet, sem a kormány nem szándékozik a jóvátétel megoldása után német területeket bekebelezni. A döntést kész átengedni a népszövetségnek és annak alávetni magát, ha Németország fizet. Gróf Bernstorff német delegátus kijelentette, hogy Németország kész kötelezettségeinek teljesítésére. A nehézségek oka abban áll, hogy Németország tartott Franciaország területi aspirációitól. Amíg azonban a megszállás tart, egyetlen német sem teljesíthet jóvátételt. A Ruhrvidék kiürítésével Németország kész meglelni kötelezettségeinek. A jóvátétel gazdasági problémája

a népszövetséghez tartozik. Meg kell hívni Amerika és Németország követeit is. Adelswoard báró svéd delegátus javaslatára elhatározták, hogy a liga határozatát nyomban megtáviratozzák Párisba.

A ligák jogügyi bizottsága foglalkozott a népszövetségi liga pak-tum ama módosításával, hogy minden önálló állam egyszerű bejelentéssel tagja lehessen a népszövetségnek. Gróf Apponyi Albert azt indítványozta, kériék fel az egyes népszövetségi ligákat, hogy mindegyik a maga hazájában honosítsa meg a kötelező nemzetközi bíráskodást, ahogyan Magyarország és Ausztria megtették. A bizottság gróf Apponyi Albertet melegen ünneplésben részesítette. A teljes ülésen a propaganda-ügyek tárgyalása során gróf Apponyi hibáz-tatta a javaslat ama rendelkezését, hogy a tankönyveknek a béke szempontjából való átvizsgálására kiküldendő bizottság itélkezhetik az egyes államok tankönyveiről

Kola Richárd.

(Egy bécsi közvélemény-, bankó- és tekintélygyáros. — Így is lehet milliárdokat szerezni.)

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A háboru előtt nem volt annyi magánbank az osztrák fővárosban, mint mostan. És azok, amelyek mégis léteztek, a legnagyobb-részt sorsjegyek eladásával foglalkoztak. A legelőkelőbb ilyen magánbankházak közé tartozott a Kola testvérek üzlete. Egy másik ilyen jobb-fajta magánbank az Alfred Pick & Co. volt. A háboru előtt és a háboru alatt ez a két magánbank szépen egy más mellett haladt, ma a Kola fivéreket együtt emlegetik a Rothschildokkal és a Reitzesekkel, a Pick-bank ház szerencsétlenül járt főnökei pedig előbb hetekig a Landesgericht fogdájában sanyıldtek, amíg hitelezőik elfogadták a felajánlott kvótát. Egyidőben indult a két cég karrierje, párhuzamosan haladt éveken keresztül és mégis mily két teljesen ellentétes eredmény... Kola ma számüzött főhercegek, forradalmi népvézerek és proletárapostolok barátja, szívesen látott vendége és — bankára. Ezeknek köszönheti hallatlanul nagy

vagyonát. A forradalom kitörése után Schumpeter dr. államtitkár őt bizta meg avval, hogy a köztársaság részére bizonyos tranzakciókat végezzen Svájcban. Kola, az akkor még kis bankár, örömmel tett eleget a megbízásnak, végrehajtotta a kívánt tranzakciókat, a kormány meg volt elégedve vele, még jobban azonban saját maga, mivel az állami megbízás révén sikerült olyan ismeret-ségekre szert tennie, amelyekről a kis bankár azelőtt talán még álmodni sem mert. Az osztrák köztársaság pénzügyi megbízottja Stinnestől is kapott megbízásokat, tőle vásárolta meg a német iparfejedelem az Alpine részvényeit. Az Alpine-részvények vételével és eladásával Kola megszerezte mai vagyonának alap-jait. Üzletfelei közé tartozott immár az osztrák állam, a hatalmas Stinnes és amikor egy izben Zürichben tartózkodott, megboldogult IV. Károly öccse, Miksa főherceg is fölkereste és megkérte, hogy vegye át az elüzött császár bécsi banletéjeinek kezelését. Ez a megbízás Kola számára nem jelentett üzletet, az osztrák köztársaság bankára azonban igen megtisztelve érezte magát és ezért mégis elvállalta a számüzött

fejedelem vagyonának kezelését. Szerencsésen operált a számüzött császár bankletéjeivel is, részvényeket vett és ezeket eladta, ha egy kicsit felmentek, úgy hogy csakhamar Miksa főherceg is kommitensévé szegődött. Ekkor egyébként immár egész Bécs Kola után igazodott. Mindenki, akinek fölösleges pénze volt, Kólára bizta azt. A Kola-név ebben az időben olyan népszerű volt Bécsben, hogy elhomályosította a Rothschildok nimbuszát is.

Kola azonban nemcsak ügyes bankár, hanem jó ismerője a tömegpszichózisnak is. Tudja, hogy minden népszerűség megszűnik, ha nem ápolják, ha nem gondozzák. Mialatt tehát résztvett különböző tranzakciókban, bankalapításokban, megvásárolta a Dianahad részvényfőbbségét, üzleteket csinált Fónagy Aladár-ral, akkor a Neue Wiener Bank ügy-vezető alelnökével, palotát vásárolt, s eladott a Marmorosch Blacan & Co bécsi kommanditja részére, Krausz Simonnal együtt átalakította az Angol-Magyar Bank bécsi fiókját Britisch-Österreichische Bank-ká, majd ezt cserben hagyva, a Verkehrsbankon és a Wiener Bankon keresett, ráért arra is, hogy magának közvé-

leményt, újságokat vásároljon, úgy, hogy erre se fizessen rá. Szöröstül-böröstül megvásárolta az Elbemühl-papirgyárat, a kiadóvállalatot és a hozzátartozó nyomdákat és lapokat. Egy csomó bécsi napilap került birtokába. Kolaé lett a „Fremdenblatt“, évtizedeken át az uralkodócsalád és a Ballhausplatz érdekeinek szószólója. Az ő birtokába került az „Illustriertes Wiener Extrablatt“, a kocsisok, kofák, borbélyok rendkívül népszerű lapja. Az ő érdekeit szolgálta a „Wiener Mittagszeitung“ és a délutáni órákban megjelenő „Wiener Allgemeine Zeitung“. Így tehát a tőzsdézők és a valutázók számára is volt két népszerűsítő organuma. Az, hogy a lapok nagy deficittel dolgoztak, nem bántotta őt. Hiszen a papirgyárak és a nyomdák, amelyeket milliárdokért vásárolt meg, csakhamar milliárdokat értek és többet jövedelmeztek, mint amit az egész Elbemühl komplexumért fizetett. Kola azonban nem szentimentális ember, csakhamar észrevette, hogy a régi kamarilla számára nem érdemes organumát fentartani, a nagymulti, naponta kétszer megjelenő „Fremdenblatt“-ot tehát egyszerűen megszüntette. Helyette megalapította a „Der Neue

és szellemi termékeiről. Csupán az mondandó ki, hogy minden egyesület a maga országában mindent megtegyen a háborús propagandának az iskolákból és irodalomból való kiküszöbölésére. *Dumas* francia delegátus hozzájárult Apponyi indítványához és az ülés is így határozott.

A jövő komponistája.

(Uj magyar zeneszerző szennázás feltételezése Budapesten.)

(Az *Aradi Közlöny* budapesti tudósítójától.) Vasárnap délelőtti művészi esemény játszódott le a Király-színházban, *Beöthy László* igazgatói szobájában. Egy új magyar zeneszerző játszotta el szerzeményeit és olyan sikert aratott, hogy nyomban szerződést kötött vele három operettre. A legnagyobb színház szennázásának története van, amelyet a következőkben mondunk el:

Néhány héttel ezelőtt *Beöthy Lydia*, *Beöthy László* leánya levelet kapott *Losonczy Lajosné* alá írással. A levélben *Losonczy* elmondja, hogy az ura zseniális zeneszerző, de olyan szerény és olyan éhietlen, hogy nem tud zöldségre vergődni. Most a Városi Színházban iskolás gyermekek egy iskolát játékot adnak elő; hason oda *Beöthy Lydia*, hogy az édesapja meghallgassa ezt a muzsikát. *Beöthy László*, amikor ezt a levelet a leánya megmutatta neki, azt mondta:

Menj el leányom te és hallgasd meg te azt a muzsikát, ha már téged kértek fel protektornak.

Beöthy Lydia elment a Városi Színházba, meghallgatta *Losonczy Lajos* zenéjét és elreferálta az édesapjának tapasztalatait. Erre aztán *Losonczy*-kat meghívták a

vezérigazgató lakására, majd pedig — miután most már ő is hallotta az új zeneszerző muzsikáját — tegnap délre a Király-színházba hívta őket *Beöthy*, hogy barátaik és munkatársai szintén megismerkedjenek *Losonczy Lajos* műveivel. És itt el kell mondani, hogy *Losonczy Lajos* kálvinista pap és hittanár az V. kerületi állami főreáliskolában. Ujpesten lakik, szerény és szegény ember, aki egy évvel ezelőtt nősült. De el kell mondani azt is, hogy attól a perc-től kezdve, hogy *Losonczy* megütötte a zongorát és *Losonczy* muzsikájának első taktusát eljátszotta hegedűjén, a hallgatóság ki nem jött az álmélkodásból. — *Losonczy Lajos* valóságos melódia forrás: csak úgy ontja a nótáját és a ritmusát, a technikája, a harmonizálása merőben új, érdekes, finom és hatásos. *Kacsóh Pongrác* óta nem tűnt fel a magyar színpadon ilyen talentum. A muzsikája első hallásra az ember fülébe és szívébe fészkel magát, szinte érzi a hallgató a szöveget, pedig egyelőre szövegtelenek ezek a dalok, táncszámok, keringők, áriák és indulók. Halottunk egy keringőt, amelyet *Lehár Ferenc* legjobb éveiben is büszkén vallhatott volna a magáénak; hallottunk chansonokat, amelyeket *Jacoby Viktor*, *Szirmai Albert* és *Nádor Mihály* komponáltak; hallottunk színes és eleven melódiákat, amelyeket *Buttykay Ákos* szerzett; indulókat, amelyek *Strauss Oszkár*-ra emlékeztetnek. Aki ezeket a zeneszámokat írta szerényen és elfogódva állt a zongora mellett, amikor felhangzott a taps: a felesége pedig kipirult arccal és boldogan mondogatta:

hárbeadta tehát a három újságot tíz esztendőre egy konzorciumnak, amelyben maga is helvet foglal. Bérként olv hatalmas összeget kapott, hogy a konzorciumban való részvétel egy fillérébe sem került és így teljesen ingyen bizonyos mértékig továbbra is az ő befolyása alatt maradtak az eladott lapok. — Ebből a tranzakcióból mindenki fogalmat alkothat magának, hogy milyen stílus üzletember *Richard Kola*.

Kola ma egyik főrésztvevője a Wiener Bank A. G.-nak. A részvény majoritást igen olcsón szerezte meg, azonban a vételösszeget nem fizette ki, hanem ugyanettől a banktól kölcsönvette. Így tehát minden befektetés nélkül jutott a részvénytöbbség birtokába. A parlament által kiküldött bankbizottság ezt visszaélésnek minősítette. *Kola* azonban ezzel nem törődött, hiszen csak a kommunista lapok vettek tudomást a bankbizottság vizsgálatáról és a kölcsönt csak akkor fizette vissza, amikor az osztrák korona további csökkenése kilátástalanná vált. A régi, relativ jó koronák helyett tehát elértéktelenedett papirbankokat fizetett és ezeket is addig forgatta, amíg ez kifizetődött. Mihelyt azonban a további adósmaradás kockázatokkal járt, mihelyt úgy látszott, hogy az osztrák korona nemcsak stabilizálódik, hanem

— En mindig mondtam... En mindig mondtam...

Amikor pedig véget ért ez az intim bemutató, *Beöthy László* átvitte *Losonczy*-kat *Lázár Ödön* igazgatóhoz, ahol aláírták a szerződést és fölverték a 200.000 koro-

A kiskereskedő és a spekulatörvény.

(Mindenütt maximálni kell. — Az aradi kiskereskedők bajai.)

Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt Szerkesztő ur! A spekulatörvényre vonatkozó rendelkezéseket és a kilátásba helyezett büntetések egész sorozatát olvastam b. lapjában. Azonban azt, hogy ez ellen miként védekezzünk — nem. És különösen mi Aradon élő, mintegy 4—5000 kiskereskedő, kik állandó zaklatásnak vagyunk kitéve, eddig védekezni nem tudunk; — pedig meg kell vallani őszintén, hogy mi mindannyian árdrágítók vagyunk, mert a maximálás ezt így kívánja. Hogy ezt az ocsmány nevet ne legyünk kénytelenek viselni, engedjék meg azok a tisztelt urak, akik illetékesek ezt elbírálni, hogy az alábbi esetet elmondjam és kérjem őket, hogy ezer a lehetetlen helyzeten változtassanak. A napokban kijártam a piacra és a hatóság sátorban burgonyát kínáltak mázsánként 390 leiert. A burgonya 4 leire van kilónként maximálva, Száz kiló hazaviteli díja legolcsóbban 20 lei, mire ezt kimérem, a legjobb esetben 95—97 kilót tudok eladni és így az nekem kilónként 4.22 leibe van. A szalonnát, kolbászt, felvágottat, zsirt stb. a legjobb esetben maximált árért tudjuk beszerezni, mert állítólag a hentes ezt olcsóbban nem adhatja. A pékek nagy-

emelkedni fog, azonnal kifizette a tartozását. Ebből az esetből mindenki megítélheti a fejedelmek és proletárvezérek bankáriának erkölcsait.

Kola kitünő üzletember, de azt hiszi, hogy még jobb író lett volna belőle. Ezért egész Bécs általános derűtségére gimnazistastílusban szerelmi novellákat írt és ezeket megjelentette saját lapjaiban, majd összegyűjtötte őket és megalapítva a *Rikola* könyvkiadó-vállalatot, szép amatőr-kiadásban könyvalakban ki is adta. A *Rikolávon* csinálta egyébként a legrosszabb üzletet, ezen már sok pénzt vesztett, azonban ez tényleg szívügye, ezért tovább finanszírozza, egyre újabb és újabb vagyonekat fektet bele. Ebből arra lehet következtetni, hogy újabb irodalmi tervei vannak. Ezekről a tervekről az a kudarc sem térítette el, amelyben néhány hónap előtt megjelent memoáriái részeseültek. *Kola* ezekben a memoárokból maga felel meg arra a kérdésre, hogyan lehet meggazdagodni, ezt azonban olyan ritka őszinteséggel adja elő, hogy a jóérzésű olvasónak elmegy a kedve attól, hogy tovább keresse a meggazdagodás titkait.

Hiába, ez a *Kolák* művészete és a *Kolák* titka.

Szemere Pál.

nányt előlegeit. — A librettókat *Beöthy László* szerzi meg majd *Losonczy Lajosnak*, aki éppen úgy tűnt fel, mint annak idején *Kacsóh Pongrác*, mert a „*János vitéz*” szerzőjére is egy iskolát előadásra lettek figyelmesek.

Kegyesen a kenyérenél 25 banit engednek kilónként keresni, ami talán elegendő arra, hogyha egy kisé kiszárad és azt kimérjük, reá ne fizessünk. Lisztet nagyban maximált árért kapni nem lehet, csak nagyon ritka esetben protekció mellett. Sőt az állami raktárban csak úgy kapunk, ha kőszót is veszünk, amit nem tudunk eladni. Ha pedig sókereskedőtől veszünk, úgy az drágább, mint a maximált ár és ehhez hasonló volna még éppen elég felsorolni való. Mindezekből a nagy hasznokból fizessünk óriási házbért, különböző magas adókat, villanyt, vízdíjat és minden másnap valami újabb adományokat?!

Remélve, hogy mindezeket a lehetetlen helyzeteket az illetékesek be fogják látni, mert be kell hogy lássák, hátorokodom a következőket indítványozni: Amennyiben a törvény feltétlenül ragaszkodik a maximális árakhoz, úgy igenis maximálni kell és módot kell adni minden embernek, hogy a piacon, illetve hentesnél és péknél szükség letét beszerezze maximált árért, de ne kötelezzék a kiskereskedőt, hogy ugyanoly árban, mint a pék, hentes vagy a kofa áruljon. — Vannak vevők, akik kényelmesek, a fáradságot és időt sajnálják, vannak, akik hitelt vesznek igénybe (ami rizikóval jár.) Azok igenis fizessenek néhány banival többet, hogy a kereskedő, aki dolgozik és hitelez, megélhessen. Amennyiben ilyen cikkeket nemcsak a piacon, hanem kiskereskedőknél is feltétlenül maximálni kell, úgy ajánlanám a bekövetkezendő maximális árak megállapításánál a kiskereskedők érdekeit is szem előtt tartani, a törvény által megengedett 20—30 százalékos helyett, a kiskereskedők az ilyen piaci cikkekénél nagyon megelégednek 10—15 százalékos haszonnal. Ha ezt megkapják, úgy előre is kijelenthetem, hogy egy kiskereskedő sem lesz árdrágító. Szerkesztő ur szíveségét megköszönve, tisztelettel: egy előfizető kiskereskedő.

Mulatságok.

— Rendkívül érdekesnek ígérkezik a Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak július 1-i parkünnepélye, úgy, hogy a városzerte nyilvánuló élénk érdeklődést minden tekintetben megérdemli. Az értékes szépségverseny jutalmak Somló Testvérek kirakatában élénk feltűnést keltenek.

Konferencia Sinaiában.

(A kisantant és Bulgária. Görög ultimátum a bolgárokhoz. — Mít akart Sztambulijszky?)

Belgrádból táviratozzák: A Politika jelenti, hogy a kisantant kormányai között élénk táviratváltás fejlődött ki, amelyben egy Sinaiában tartandó konferenciát készítenek elő. Ezen a konferencián a Bulgáriában bekövetkezett rezsimváltozás által a Balkánon beállott helyzetet beszélik meg és a megbeszélés eredményei a lausannei közkeleti békekonferenciára is ki fognak hatni. A konferenciát minden valószínűség szerint a jövő hónapban fogják megtartani.

Zágrádból táviratozzák: A Rijec közli szófiai jelentés alapján, hogy a görög diplomáciai ügyvivő tiltakozó jegyzéket nyújtott át a bolgár kormánynak, amelyben a görög macedon bandák betörései ellen emel szót. A jegyzék hangja ultimátumszerű. Görögország öt napon belül elégtételt követel a betörésekért, mert ellen esetben megszünteti a diplomáciai összeköttetést Bulgáriával.

Grazból táviratozzák: A Tagespost jelenti belgrádból, hogy Sztambulijszky iratai között igen fontos politikai okmányokat találtak. Többek között egy teljesen kidolgozott tervet a délszláv állam megalkotására: „délszláv imperium” néven, szerb, bolgár, szlovén, montenegró és macedon unioként a szerb-bolgár cimer egyesítésével. Az állam első feje Sándor jugoszláv király lett volna, s utána öt-tizenöt éves időközökben felváltva egy szerb, egy horvát, és egy bolgár következett volna.

Rendőrök és apacsok.

(Éjjeli küzdelem Bucurest utcáin.)

Bucurestből jelentik: Az elmúlt éjszaka Bucurestiben, a Teiul városrészben egész éjjel tartó harc folyt a Teiul apacsai és a rendőrség között. A harc, amelynek öt sebesültje van, közöttük kettő igen súlyos, nagy izgalmat keltett a fővárosban s azt hiszik, hogy ennek a harcnak később folytatása is lesz, mert az apacsok agha fognak megnyugodni az éjszakai harc eredményébe. A harc előzménye és lefolyása a következő:

Az egyik teiuli korcsmában verekedés közben megverték Georgescu Junot, az apacsok vezérének öccsét. Georgescu bosszút forralt, bátyját hívta, aki híveinek kíséretében Stanculescu Constantinnak a Strada Teiului Doamnei 73. szám alatti korcsmájába ment, a hol az apacsok Georgescu Junot megverőit sejtették. Itt óriási skandalumot csaptak, az apacsvezér előrántotta revolverét s a vendégek közé lőtt. Amorzeresei Fáni, a vendéglő tulajdonosának unokahuga kiakarta ragadni az apacsvezér kezéből a revolvert, mire az apacsok a nőt, majd pedig magát a vendéglőst is súlyosan inzultálták. A segítségül hívott rendőr csapat ezenközben két automobilon megérkezett. Az apacsok ezt lát-

va, futásnak eredtek; a rendőrség azonban utánuk vetette magát s utolérve őket, valóságos közelharc fejlődött ki a két tábor között, a melynek folyamán három rendőr megsebesült. A rendőröknek hosszú küzdelem után sikerült az apacsok egy részét összetogdosni, a többiek után pedig széleskörű nyomozás indult meg.

Levél egy kövér bécsi urhoz.

Higye el, uram, hogy önnel érzek. Olvasom a Neue Freie Presseben, hogy a kövér bécsi emberek kongresszusra gyűltek össze egy olyan kis gemütlich Gasthausban, a Mariahilfen. A háboru egy kicsit beleszót ebbe a dologba, mert azelőtt minden esztendőben volt egy ilyen kövér-kongresszus. Micsoda söröket lehetett inni még 1914-ben is, te jó isten, minő habzó Pilsner-Bräu-öket, vagy Münchner-Bräu-öket, vagy direkte Salzburger-Biert, összeszorul a szívünk. Azóta nincs igazi maláta, hamis a mai sörök árpája, zuzája, öt a mája is. Én nem mondom, hogy direkt a sörtől hiztak meg Bécsben az emberek, de nagyrészt mégis, igen. Nincs jó sör és most talán már inkább a sovány bécsi emberek tartanának kongresszust. De ami tradíció, az tradíció. Megint önök, ismét a kövérek gyűléseztek.

Sirni szeretnék uram. 1914-ben a kongresszuson egy 222 kilós ur nyerte meg az első kövérségi díjat. Kettőszázhuszonkettő kilogramm brutto. Jött a háboru. Jöttek a torradalmok. A köztársaság. A kancellár. Az Adler Frigyes. A rovalista párt. Meg más, ilyen komplikált dolgok, oly messzi a sörtől, az árpától és a malátától. És a legutóbbi kövér-kongresszuson, hatalmas Isten, csak egy 156 kilós ur futott be győztesen. Hogy hogyan futott, a 156 kilójával, brutto, azt nem tudom. De ön volt a győztes, uram, ön, szegény, szerencsétlen, összeaszott, lefogott, elsóványodott százötvenhat kilós szerencsétlen bécsi ember. Tudja, hogy milyen társadalomtudományi dokumentum ön, a pocakjával? Tudja, hogy önt spirituszba kell tenni, így a hogy van? Minden kilóját külön? Kimérve? Spirituszba? Egész el vagyok kámfityorodva így lezülteni, 222-ről 156-ra! Micsoda ön uram? Egy német, vagy egy lengyel márka, hogy így lesett? Nem szégyenli magát, így igézősödni?

Es egyáltalán: nem szégyenlik magukat a háboru okozók? Hogy gondolják: behozni ezt a 66 kilós súlydifferenciát? Azt hiszik, hogy béke van, addig, amíg megint egy 222 kilós győz a kövérekongresszuson? Nincs. Amíg 156 kilós vezet, addig hadiállapotot hirdetek.

(f. i.)

Leleplezés a Liliom newyorki előadásairól

— Nem játszották ezerszer. — Hogy informálnak az Amerikából hazatért magyarok? —

A Newyorkban megjelenő Amerikai Magyar Népszava június tizenharmadiki, lepedőnagvságu száma ma érkezett meg az Aradi Közlöny szerkesztőségének címére. A lap két dupla hasábon keresztül foglalkozik az Amerikából Európába érkező amerikaiak hazug elbeszéléseivel és ennek jellemzésére példát hoz fel. A példa a Pesti Napló egyik legutóbbi száma, a melyet az amerikai magyar lap szerkesztősége olvasott és abban olyan csodabogarakat talált newyorki meg nem történt eseményekről, amelyeket természetesen Amerikából hazatértek mondottak el. A lap mindenekelőtt reprodukálja a Pesti Napló következő cikkét:

„Newyorkban nagy banketten ünnepelték a „Liliom” ezredik előadását. Egy Amerikából nemrégiben hazatért magyar megjelent szerkesztőségünkben és a következő érdekes hírt közölte velünk: A múlt hetekben volt a newyorki Lyric-színházban Molnár Ferenc „Liliom”-ának ezredik előadása. — Ez a jubileum azért is nevezetes, mert ezen az estén lépett fel ezerszer Josef Schildkraut, a nagy Rudolf Schildkarut fia, a „Liliom” címszerepében. Előadás után 450 terítékes bankett volt a Comodore-szállóban, amelyen a newyorki művész- és íróvilág színe-java megjelent, hogy ünnepelje a jubiláló művészt, a színház rendező igazgatóját és a távollevő szerzőt. Josef Schildkraut hatalmas aranyserleget kapott emlékül, az igazgató pedig súlyos emléktáblát. — Molnár Ferencről sem feledkeztek meg, mert az ő számára is értékes emléktárgyat adtak postára. — A vacsora utáni megbeszélés során kiderült, hogy az amerikai magyar újságírók kamarája elhatározta, hogy a színpadi szerzők novemberi nemzetközi kongresszusára, a melyet Newyorkban tartanak, meghívják tíz magyar író, akiknek az utazási költségeit ők fedezik. Ez a tíz magyar író a kongresszus után matinékat fog tartani, amelyeknek jövedelmét a magyar újságírók jótékony alapja javára fordítják.”

Az amerikai magyar lap elismeri, hogy a lap nem tehet róla, hogy így felültették, mert ma magyar koronával nem lehetne egyetlen newyorki tudósítót sem megfizetni. Csak azokat bélyegzi meg, akik Amerikából hazatérve annyira lelkiismeretlenek és nem tudni mi okból, de a legfantasztikusabb hírekkel vezetnek felre az európai, de főleg a gyengébb valutájú államok közvéleményét. Az Amerikai Magyar Népszava, ez a hatalmas amerikai sajtóorganum, amely Newyorkban jelenik meg és bizo-

nyára Newyork eseményeit jobban ismeri, a következőket mondja többek között cikkében a Pesti Napló híreről:

— Megtörtént, hogy amerikai magyar színész cikket írt egy színházi újságba, amelyben a legvalószínűbb hazugságokat írta le a kollégáiról, rosszindulatúan hazudva a konkurrensokról és amerikai sikereiket osztogatva azoknak a „művész”-társainak, akikkel jobban van és végül a Pesti Naplónak a híre, amelynek minden szava, minden betűje szemenszedett hazugság. Nem igaz, hogy Molnár „Liliomát” egyáltalában játszották ezerszer, nem igaz, hogy a Lyric-színházban játszották, nem igaz, hogy az amerikai magyar újságíróknak kamarájuk, vagy bárniféle szervezetük lenne, nem igaz, hogy bárniféle értekezletet tartottak volna, nem igaz, hogy szó lehetne egyáltalában tíz magyar író kihozataláról, bődületes hazugság, hogy itt egyáltalában magyar matinékat lehetne tartani, amelyek jövedelmekből lehetnének, sőt végzetül az sem igaz, hogy egyáltalában a színpadi szerzőknek nemzetközi kongresszusuk lesz Newyorkban. A Pesti Napló híhetőleg nem veszi rossz néven tőlünk ezt a nyilvános cáfolatot és remélhetőleg kihajítja azt az amerikai magyart, aki ezzel a hírrel felültette.

Nagyon érdekes még az amerikai lap cikkének a következő kitétele: — Egy darabig úgy-e mosolyogtunk ezeken a dolgokon és nagyokat mulattunk rajta, amikor egy-egy magyarországi lapban felbukkant a hír: Mr. X., az ismert amerikai magyar milliomos Budapestre érkezett... vagy Miss Y. óriási sikereket arat az amerikai színpadokon, esetleg: Mr. Z. évi fél millió dolláros szerződést kapott a Metropolitanától. Mert mi tudjuk, mit jelent az Amerikában, ha valaki egy jó „livinget csinál” magának, mi tudjuk, hogy Mr. X. milliója legfeljebb 3 ezer dollárig jó és ennek az eredetéről is jobb nem beszélni, hogy Miss Y. szegényke, jelenleg egy east side-i kávéházban aratja sikereit, miután már a Perth Amboy-i Szent László Hallban sem tud már fellépni és Mr. Z. a Metropolitan helyett egy nem épen jóhírű vendéglőben danázik.

Kandia kara-mellák (tej-kávé és osokoládé-izben megérkeztek. Kérje mindenütt. :: Minőségük legkiválóbb. III-13724

Hogy áll a leu?

Június 28-án fizettek 100 lelért:

Aradon:

2.89 svájci frankot,
8.33 francia frankot,
16.92 szokolt,
4.600 külföldi magyar koronát,
5.000 tényleges magyar koronát,
7.000 belföldi magyar koronát,
66.700 német márkát,
36.500 osztrák koronát

Párisban 8.50 frankot.

Budapestben 4450-4850 koronát

Bécsben 38400 osztrák koronát

Belgrádban 47.50 dinárt

Londonban 1 font 890 lei.

Osztrák kereskedők

a szabad kereskedelemért.

(Tiltakozás új bevétel tilalmak ellen.)

(Az Aradi Közlöny Bécsi szerkesztőségéből.) Az osztrák kereskedők összes testületei közös gyűlést tartottak a szabad kereskedelem és a különböző tilalmak megszüntetése érdekében. A gyűlésen a bécsi kereskedelmi egyesüléseken kívül az összes vidéki kereskedelmi szervezetek is résztvettek. A különböző felszólalók erősen tiltakoztak azon törekvések ellen, amelyek arra irányultak, hogy a forgalom szabadságát még jobban korlátozzák. Végül a különböző határozati javaslatokat összegezve, a nagygyűlés a következő határozatot fogadta el:

— Az osztrák kereskedelem üdvözlő a kormány akcióját, amely arra irányul, hogy a szomszédos utódállamokkal helyreállítsa a kereskedelem és a forgalom szabadságát. Az osztrák kereskedelem azt kívánja, hogy a kormány ezt az akciókat a legnagyobb eréllyel folytassa tovább és a fennálló kereskedelmi egyezményeket a szabad kereskedelem és forgalom alapelveinek megfelelőleg fejlessze ki. Az eredményes külkereskedelmi politikának és Ausztria rekonstrukciójának azonban az az alapfeltétele, hogy magában Ausztriában szüntessék meg mindazokat a korlátozásokat, amelyek a szabadkereskedelmet akadályozzák. Sajnos azonban az osztrák kereskedelemnek ebben a tekintetben sok panasza van oka, mivel a helyett, hogy a régi, háborús korlátozásokat megszüntetnék, újabb korlátozó intézkedések elrendelésével foglalkoznak. Az osztrák kereskedők különböző testületei a cél elérése érdekében követelik azt, hogy a kormány idejekorán ismertesse meg velük a vámtarifális törvénytervezetet, hogy a kereskedelemnek módjában legyen ezzel szemben idejekorán állást foglalni.

Vasuti szerencsétlenség Féliz-fürdőn.

(Egy tehervonat beleszaladt a fürdővonatba. — Hét utas meghalt, husz megsebesült. — Egy forgalmi tiszt vetkes könnyelműsége okozta a katasztrófiát.)

Oradea-Mareről (Nagyváradról) jelentik: Tegnap délután hat óra tájban Féliz fürdő vasuti állomásán rettenetes vasuti szerencsétlenség történt. Az állomáson indulásra készen állott a Váradi felé induló személyvonat, amely a félizfürdői kirándulókat szállítja vissza. A vonat, mint rendesen, zsúfolásig tömve volt utasokkal, akiknek legtöbbször váradi. Közvetlen az indulás előtt történt a szerencsétlenség. Az állomásra befutott a vas kóhi tehervonat, amelynek nincsen ezen az állomáson megállása. A vonatnak egy másik vágányon kellett volna keresztülhaladnia, de hibás váltóállítást következtében arra a sínpartra ment, melyen a személyvonat állott indulásra készen. Az összeütközés rettenetes volt, mert a tehervonat vezetője olyan későn vette észre a bajt, hogy már fékezni sem tudott.

A személyvonat hét há-

Hogy történt a katasztrófia?

Ujabb nagyváradi távirat jelenti: A félizfürdői vasuti szerencsétlenség ügyében lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget Pop János nyárlói forgalmi tiszt könnyelmű mulasztása okozta, aki a nyárlói állomásra befutó tehervonat menetlevelébe elfelejtette bevezetni, hogy a tehervonat Kardón három perc várakozási időt tartson. A tehervonat ennek megfelelően keresztül robogott az állomáson és folytatta útját Félizfürdő felé. Mikor a tehervonat a félizfürdői állomástól mintegy 150 méterre levő kanyarodóhoz ért, a fürdőtelep állomásán tartózkodó utasok észrevették a közelgő katasztrófiát és jelekkel igyekeztek figyelmeztetni a tehervonat vezetőjét. Azonban a szerencsétlenséget megakadályozni már nem lehetett, mert a tehervonat vezetője nem tudta megfékezni a vonatot, mivel a pálya magas emelkedésről fut be a pályaudvarra.

A fürdővonaton levő utasok ezalatt kétségbeesetten, egymást tépve és taposva igyekeztek elhagyni a vonatot. Az utasok nagy részének ez már nem sikerült, mert néhány pillanat múlva a tehervonat beleszaladt az előtte levő személyvonatba.

E pillanatban már teljesen tisztán látszott a katasztrófia képe, melynek 20 sebesültje — akik közül 2-3-nak állapota igen súlyos — és hét áldozata van. A szerencsétlenségnél életüket veszítették Vácsi Gyuláné vasuti ellenőr felesége, Pongrácz Ida váradi urileány, Dudás Jánosné oradea-ma-

tulsó kocsija teljesen összetört és a benne levő utasok közül mindegyik megsebesült. Öten közülük meghaltak, és tizenheten súlyosan megsebesültek. Az összeütközés pillanatában rettenetes kiáltások zaja tette még lármásabbá az állomás amugy is zajos környékét. Az elől levő kocsikról fejvesztetten ugráltak le az emberek a hatalmas lökés után. A két hátsó kocsiból pedig véresen vándorogtak elő a sebesültek.

Az esetet jelentették Váradnak, ahonnan segélyvonatot küldtek Félizfürdőre. A sebesülteket beszállították a városba és a közkörházban és izraelita kórházban helyezték el őket. A halottak személyazonosságát már megállapították.

rei gazda felesége, Vukcs Adolf oradea-marei borkereskedő. Reisz Adolf egy bécsi borkereskedés bucuresti megbízottja, és Frölich Adolf oradea-marei lakos. Ezenkívül a romok alól kihúzták egy teljesen összenomcsolt női holttestet, azonban személyazonosságát ezideig nem sikerült megállapítani. A sebesülteket segélyvonaton Váradra szállították, ahol őket a biharmegyei közkörházban és a zsidó kórházban ápolják.

Tegnap éjjel Pop János és Porteanu forgalmi tiszteket a vizsgáló bizottság letartóztatta, azonban ma reggel szabadon bocsájtották őket, de hivatali állásukból felügesztették és megindították ellenük az eljárást. A fegyelmi bizottság tagjai: Dimitriu forgalmi osztályfőnök, Balasu főmérnök, Tibérian jogügyi osztályfőnök és Theodorescu főmérnök, a vontatási osztály főnöke. A vizsgálóbizottság már eddig is megállapította, hogy Pop János nagyfokú könnyelműsége okozta a szerencsétlenséget, mert elmulasztotta a három percnél várakozási időt a tehervonat menetlevelébe bevezetni és a következő állomást a vonat érkezéséről értesíteni. A szerencsétlenség alatt óriási pánik tört ki az utasok között úgy, hogy sokan a katasztrófia hatása alatt a közeli erdőbe menekültek. Több gyermek eltűnt. Az eltűntek között van Vácsi Gyula kisleánya is, aki édesanyjával együtt volt a személyvonaton. A kisleányról eddig még semmi hírsincs. A kétségbeesett apa az oradea-marei lapok útján kér felvilágosítást eltűnt gyermekéről. A vizsgálat bünygyi részét Aresanu csendőrszázados szárnyparancs-

nok folytatja le, aki kijelentette, hogy a bűnösök ellen a legsúlyosabb szankciókat fogja alkalmazni. Nyilatkozott a tehervonat vezetője is. A szerencsétlenséget a következőkben adja elő:

A tehervonat a rendes menetidőben indult el a nyárlói állomásról. A szemafor szabadra volt állítva és így csak az utolsó pilla táiban, a kanyarodónál vették észre, hogy a pályát a fürdővonat elfoglalja. A tehervonatot megfékezni nem sikerült és mikor már látta, hogy a szerencsétlenség elkerülhetetlen, a fűtővel együtt leugrott a vonatról. A tehervonatnak semmi baja sem történt, a személyvonatnak azonban három utolsó kocsija összetört és a töltésről lezuhant. (Rador.)

A falu jegyzője.

(Borzalmas gyilkosság Nagyvárad mellett.)

Oradea-mareről (Nagyváradról) jelentik: Borzalmas gyilkosság történt a Nagyvárad melletti Hegykörnyelk községben. A falu jegyzője, Bagariu György, akit nemrég hoztak a faluba a volt magyar jegyző leváltására, állandó rettegésben tartotta a község lakosságát brutális viselkedésével. Mindenkit, akit ellenségének tekintett, állandóan zaklatott, s így legutóbb a falu egyik legmódszabb gazdáját, Juhász Sándort azzal vádolta, hogy a szomszédától libát lopott. Ezzel az ürüggyel aztán, maga mellé véve Csiky György kisbíró, házkutatást tartott Juhásznál. Libákat ugyan nem talált, de a padláson egy vadászfegyvert fedezett fel. A kisbíróval együtt vállatára fogták s hiába bizonykodott Juhász, hogy a fegyver nem az övé, hanem azt a padlásra csempészték, Bagariu a kisbíró segítségével együtt alaposan elverte a gazdát s a fegyvert elkobozta.

Csiky György, a kisbíró, másnapra megbánta tettét és elment Juhászhoz és bevallotta, hogy a fegyvert minden rossz szándék nélkül rejtette el a gazda padlására, mert magánál nem merete tartogatni, s ott biztos helyen vélte. Hogy bűnét expialja, elhatározta, hogy Bagariut, akiről tudta, hogy sok fegyvert rejtget a lakásán, feljelenti tiltott fegyvertartás miatt a katonai hatóságnál. A feljelentés megtörtént és mialatt Bagariu jegyző Nagyváradon volt, a katonai hatóság megtartotta a házkutatást, s ott tíz vadászfegyvert talált. Mikor este Bagariu hazatért és értesült a dologról, tisztában volt azzal, hogy a házkutatás csak Csiky műve lehetett, revolverét előrántva, mint egy óriási szándék végig lövöldözve az utcákon, egészen Csiky lakásáig. Csiky látva a veszedelmét, menekülni akart,

„Világ ura“ vagy Inez, a rádium hercegnő.

Amerikai film bemutatója ma pénteken és szombaton az **Apollo**ban

de hiába, Bagariu revolverének golyója szíven találta. Csiky rögtön meghalt. Csiky iránt általános

a részvét, mert igen sok árvát hagyott maga után. A gyilkos jegyzőt letartóztatták.

Harca a temesvári piarista gimnáziumért.

(Mit mond a német-sváb népközösség központi hivatala.)

A timisoarai (temesvári) piarista főgimnáziumról és a temesvári nemzetiségi harcról írott cikkünkre ma illetékes aradi helyről az alábbi felvilágosításokat kaptuk:

A német-sváb népközösség központi hivatala az igazság érdekében megállapítani kívánja és sulyt helyez arra, hogy az *Aradi Közlöny* olvasó közönsége is tudomást szerezzen róla, hogy a timisoarai (temesvári) piarista gimnázium tanterve körüli vitában a magyar közönség eddig csak egyoldalú megvilágításban látta az eseményeket és a kisebbségek harmonikus együttélése érdekében fellette örvendetesnek találná, ha a történetek csak az esetnek német részről történt megvilágítása után tenné mérlegelés tárgyává. Tény az, hogy a még *Glattfelder* Gyula megyés püspök tett lépéseket a timisoarai (temesvári) piarista-rendnél abban az irányban, hogy a régi jóhírnevű gimnázium, melyben különben is még néhány évtized előtt németül tanították, a szülők óhajához képest, de főleg a lelkesek utánpótlásának kényes kérdésének szem előtt tartásával párhuzamos német osztályokat is állítsanak fel. Ugyanezt, tehát párhuzamos német osztályok felállítását kérte a sváb-német népközösség egy küldöttsége dr. *Both* gimnáziumi igazgatótól, aki hivatkozva a piarista-rend „magyar szerzet” mivoltára, a kérés teljesítését mereven megtagadta, bár a tanulók 72 százaléka sváb s a gimnázium fenntartásához túlnyomórészt a svábok járulnak hozzá. Szó sem volt tehát arról, hogy a temesvári svábság az egész gimnáziumot kizárólag német nyelvű tanítás céljaira kérte volna lekötni, sőt ellenkezőleg, hangsúlyozottan kérték a nemzeti egyenjogúság elismerését az iskolában, ami semmiképpen sem jelentheti azt a szándékukat, hogy a magyar növendékek a piarista gimnáziumban ne tanulhassanak magyarul. A német-sváb népközösség titkári hivatala mély sajnálattal látja hogy a svábság jogos nemzeti törekvései, valamint *Glattfelder* Gyula püspöknek és *Pacha* Ágoston püspökli adminisztrátornak bölcs előrelátástól vezérelt, tisztára katolikus egyházi érdekű lépései magyar részen animozításra találtak. Ezt pedig annál is inkább sajnálja, mert az a meggyőződése, hogy kulturpolitikai harc, nemzeti féltékenykedés mindkét nemzeti kisebbségnek csak súlyos ártalmára lehet. A német-sváb népközösség központi hivatala végül el nem mulasztja, hogy ezt a szellemet, amelyben a temesvári piarista gimnáziumot jelenleg vezetik, tegye felelőssé a közoktatásügyi miniszterium 10596—923. számú körrendeletéért, amely a rendi-közép iskolák fokozatos, de teljes elrománosítását rendelte el a jövő tanévtől kezdve. A svábság azt hiszi, hogy ez intézkedés gyakorlati kö-

vetkezése az intézet teljes elnéptelenedése és végleges megszüntetése lesz. A bánáti katolikus iskola úymódon veszt el egyetlen felekezeti középiskoláját. Végerejében ez intézkedés a rendi iskolák megszűnését okozza. A parlamenti német csoport a német-sváb népközösség kívánságára azonban mindent el fog követni, hogy a kulturhistoriai fontosságú nevelőintézetben az érdekelt katolikus nép mindkét kisebbségi nyelvén, magyar és német nyelven taníthassa gyermekeit.

Botrány a cseh parlamentben.

(Tótok és csehek szócsatája.)

Prágából táviratozzák: A képviselőház hat heti szünet után ma tartotta új ciklusának első ülését, amely igen viharosan zajlott le. A Beran német képviselő helyére behívott Stenzel morvaországi német képviselő esküvétele alatt a kommunisták hevesen tüntettek és „bábokat a parlamentbe” kiállással elhagyták az üléstermet. A tót néppárt és a cseh nemzeti szocialisták között zajos szócsata keletkezett. Hlinka felé ezt kiabálták:

— Törődjék a rózsahegy népbank szennyes ügyeivel!

A Hlinka tót-néppártjának tagjai a cseh nemzetiek felé kiáltják:

— Pokolba veletek!

A padokat verik és Juriga ezt harsogja a cseh nemzetiekre:

— Veletek még elbánunk!

Az egész ülés nagy zajongásban folyt le.

Két éves önkéntesség.

(Francia rendszer a román hadseregben.)

Bucurestiből táviratozzák: A hadügyminiszteriumban már hosszabb idő óta nagyszabású szervezési munkálat folyik, amelynek célja *Mardarescu* hadügyminiszter elhatározásának kivitele, hogy az eddigi egy éves önkéntesi szolgálati időt két évre emeljék fel. Az önkéntesi védkötelezettség idejének ilyen módon való felemelése szoros összefüggésben van a hadügyminiszter franciaországi látogatásával. A VI. hadtestparancsnokság hadkiegészítő parancsnoksága a következő információkat adta a tervezettel kapcsolatban:

— A hadügyminiszterium kebelében megalakult bizottság, amely hosszabb idő óta foglalkozik ezzel a kérdéssel, teljesen francia minta szerint szervezi át az önkéntesi szolgálatot. Az önkéntesi szolgálati idő első évének végén tiszti vizsgát kell tenni és a tiszti vizsga letétele után az önkéntesek nem szerelnek le, hanem tiszti rangban

és tiszti illetményekkel további egy évet töltenek aktív szolgálatban. A javaslat természetesen nem érinti azokat, akik most töltik le szolgálati idejüket, ezek az eddig előírt szolgálati idő leteltével le fognak szerelni. A hadügyminiszter javaslatát a parlament őszi ülés-szakában fogja beterjeszteni.

HIREK.

A királyi pár elutazott Varsóból.

(A román-lengyel szövetség jelentősége.)

Varsóból táviratozzák: A román királyi pár tegnap éjjel innen Kraiovában utazott. A királyi párt a vasúti pályaudvarra kikísérte a köztársaság elnöke és a lengyel miniszterelnök. *Vites* miniszterelnök tegnap bucsubankettet adott *Bratianu* Jonel miniszterelnök tiszteletére. A banketten a két miniszterelnök kölcsönösen hangsúlyozta a román-lengyel szövetség jelentőségét és a két állam gazdasági összeköttetésének fontosságát. Az elutazás előtt *Duca* külügyminiszter hosszabb megbeszélést folytatott a lengyel külügyminiszterrel a lengyel-román szerződés érdekében. A varsói lapok azt hangoztatják, hogy a román királyi pár látogatásának a lengyel külpolitika szempontjából nagy jelentősége van, mert ez előkészíti Lengyelország csatlakozását a kis antanthoz. (Rador.)

— Lapunk legközelebbi száma a pénteki római katolikus ünnep miatt vasárnap jelenik meg.

— Cáfolják *Massaryk* betegségét. Prágából táviratozzák: A csehszlovák sajtóiroda cáfolja a *Massaryk* köztársasági elnök betegségéről szóló híreket.

— Hol működnek az adóhíztóságok? Az aradi adóhíztóságok holnap, pénteken és holnapután szombaton a következő utcákban folytatják munkájukat: az I. a *Campianu* (Igelösor) utcában, a II. a *C. Leucutia* (*Dugonits*) utcában, a III. pénteken a *Ghiba Birta* (*Variassy József*) utcában a 17. szám től fölfelé és szombaton a *Cosbuc* (*Wesselényi*) utcában az I. számtól, a IV. a *Bratianu* (*Weitzer János*) utcában a posta oldalán, az V. pénteken az I. P. *Desseanu* (*Révy*) utcában és szombaton a *Greceanu* (*Perényi*) utcában, a VI. az *Eminescu* (*Deák Ferenc*) utcában a magas számoktól visszafelé, a VII. pénteken a *Cetatii* (*Óvár*) utcában és szombaton a *Tribunul Dobra* (*Boczkó*) utcában, a VIII. az *A. Lahovary* (*Trombita*) utcában és a IX. a *Dna Balasa* (*Purgly Lajosné*) utcában. A nyugdíjbavonuló és jelenleg betegszabadságon levő *Köpf Kálmán* főtanácsos helyére, az I. bizottság elnöki tisztségével *Schöner Ferenc* osztályfőnököt bízta meg a pénzügyigazgatóság.

— Évzárás az ipari szakiskolában. Az aradi ipari szakiskola igazgatósága évzáró ünnepélyt rendez június hó 30-án, szombaton délelőtt 10 órakor a szakiskola helyiségében. Ez alkalommal lesz a jutalomkiosztás a szorgalmas tanulók között, ugyanakkor megtekinthető a tanulók munkakiállításai is. Az igazgatóság felkéri mindazokat, akik érdeklődnek

az ipar fejlődése iránt, hogy szíveskedjenek ezt az ünnepélyt megjelensükkel megtisztelni.

— Az orvos-szövetség ülése. Pénteken, június 29-én délután 6 órakor az orvos-szövetség ülést tart a bábaképző intézetben (*Fischer Elizapalota*), amelyre a tagok meghívottak.

— Meghalt *Robitsek* bácsi özvegye. Budapestről jelentik, hogy özvegy *Robitsek Samuné* ott szombat este 86 éves korában elhunyt. A megboldogult kedves emlékezetében élt az aradiaknak, aki férjével, az öt év előtt elhalálozott *Robitsek* bácsival, Arad zenei életének egykor kimagasló és mindenkitől szeretett vezető emberével együtt jelentős részese volt Arad társadalmi életének. Hétfőn félután nagy részvéttel temették el a sokaktól gyászolt kiváló urasszonyt, akiben dr. *Soltész Adolf*nak, az Országos Iparegyesület igazgatójának, az aradi „*Alföld*” volt szerkesztőjének neje, *Robitsek Margit*, Arad hangversenyterméinek egykor ünnepelt és szépségéről is híres zongoraművésznője édesanyját vesztette el.

— Ezer márká egy levél díja Németországból a külföldre. Berlinből táviratozzák: Még életbe sem lépett az új postatarifaemelés, mert csak július elsejével lesz érvényes és máris új rendeletet adtak ki, amely szerint augusztus elsejével ismét emelik a tarifa árait. A rendelet szerint augusztus elsejével a következő tarifa lép életbe: közönséges levelek a külföldi forgalomban 1000 márká, helyben 400, a levelezőlapok a külföldi forgalomban 400, a helyi forgalomban 200 márká. A táviratok szódijait a négyszeresére, a telefonbeszélgetések díjait pedig a három és félszeresére emelik.

— Az újságíró-parkünnepély. Az aradi sajtónapok befejezéseül az Aradon egybegyűlt vendégek tiszteletére az aradi újságírók szindikátusa méreteiben hatalmas parkünnepélyt rendez. A különböző sátrakban Arad legszebb és leg-elegánsabb hölgyei látják el a parkünnepély közönségét süteményekkel, italokkal és a csárda előtt *Barics Gyula* énekli a szebbnél-szebb nótákat. A barban csodakeverésű italok várják az asztalok mellett ülőket és amint a parkra halkan ráborul az este, színes villanylámpák gyúlnak ki.

— A guravoji gyilkosság. Ez év május havában tartóztatta le a guravoji csendőrség *Bogdán Simeont*, akit azzal gyanúsítanak, hogy az ő felbujtására gyilkolta meg az apját *Pancotán Tódor* odaváló fiú. A gyanúsítottak az aradi ügyészség fogházában várják azóta a vizsgálat befejezését. A vizsgálóbíró előtt *Bogdán Simeon* és *Pancotán Tódor* a csendőrségnél tett beismerő vallomásukat megváltoztatták és konokul tagadták, hogy a gyilkosságban részt vettek volna. *Sommer Nándor* vizsgálóbíró tegnap kiszállt a helyszínre, ahol több tanukihallgatást fogantatosított és a vizsgálatot befejezte.

— Gyermeknapok június hó 30-án, szombaton és július hó 1-én, vasárnap. Adakozzunk tehetségünk és szívünk szerint csecsemőélet, megmentésére.

„Ördög cirkusz” Hatalmas cirkusz- dráma ma pénteken az Urániában.

— Szinigazgató, aki nem engedi tagjait a színészgyűlésre. Clujról táviratozzák: Az Erdélyi és Bánsági Színészgyűlés vezetősége a Brassóban vendégszereplő Fekete Mihály társulatának egyik tagjától ma a következő táviratot kapta: „Színészgyűlés, Cluj. Fekete megtiltotta, hogy a gyűlésen résztvegyünk, mert kijelentése szerint ennek a rothadt bandának nincs joga és engedélye, hogy a tanácsulást összehívja.” Az Egyesület vezetőségének tagjai kijelentették, hogy Fekete Mihály nyilatkozatára rövidesen meg fogja kapni a méltó választ.

— Szigorú ebzárlat Aradon. Az elsőkerületi előjáróság a legszigorúbb ebzárlatot rendelte el Aradon. Az ebzárlat elrendelése Popoviciu főállatorvs előterjesztésére történt, mert az utóbbi időben Arad utcái telve vannak kóbor kutyákkal és igen gyakoriak az ebmarások. Az ebzárlat rendelkezései szerint az utcákon falált összes kutyákat elfogják és lebunkózzák. Ha ezzel az intézkedéssel nem sikerülne az ebmarási eseteket meggátolni, az összes kutyákat kiirtják Aradon.

— Ki a feljelentő? Mai számunkban megírtuk, hogy egy ismert aradi fiatalember ellen feljelentést tettek utlevélszedelés miatt. A feljelentő nevét sajtóhiba folytán tévesen közöltük. Igazi neve Manea Román.

— Megakarták lopni a gáji rendőrséget. Tegnap éjszaka érdekes körülmények között tartóztatták le két tolvajt Gájban. A vakmerő emberek a rendőrség zöldes kertjét akarták megdézsmálni. Az egyik rendőr észrevette a sötétben bujkáló alakokat, felköltötte társait és bekerítették a már menekülni akaró tolvajokat. Két embert, Ivanov Mladint és Lapuska Mihályt sikerült elfogni, akik beismerték, hogy a kertből akartak lopni. A rendőrség tovább nyomoz, mert valószínű, hogy a többi lopásokat is az elfogott tolvajok követik el.

— Hamis száz lejjessel akart fizetni. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Grozescu Cornél temesremetei lakos ma egy hamis 100 lejjessel akart fizetni. A hamis pénzt természetesen nem fogadták el és rendőrt hívtak, aki megmotozásakor még három darab hamis 100 lejjest talált nála. Grozescu ezek eredetéről nem tudott felvilágosítást adni. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást vezette be, mert az utóbbi időben Timisoarán nagy mennyiségben terjesztették a hamis száz lejjeseket.

— Szimultán sakkjáték. Steiner Endre, budapesti sakkmeister f. hó 30-án d. u. a Városi kávéházban szimultán rendez. Résztvenni korlátlan számban lehet. — Vasárnap délelőtt ugyanott tanácskási játszma, esetleg egy komoly játszma kerül sorra.

*Hamis lejjelű babylonai.
Mondom cipőz tudja!*

— A bécsi gyermekek érkezése. Egy bécsi sürgönyjelentés alapján értesülünk, hogy az ottani iskolák évzáró vizsgáit csak tegnap, 28-án tartották meg és a gyermekvonat a bécsi gyermekekkel legkésőbb 8 nap múlva Aradon lesz. Ezideig Aradon 143, Sirián (Világoson) 20, Pancótán 30, Glogovácon 30, Ujzenannán 4. Németperegen 7,

Perjámoson 6, Bogároson 22, Karánsebesen 12, Lugojon (Lugoson) 28, Detta és környékén 110, Nicskyfalván 25, Lipován (Lippán) 20, Vingán 8, Craiován 100, Turn-Severinben 76 és Orsován 25 család jelentkezett, akik bécsi gyermekeket átvesznek. Előjegyzéseket a vonat megérkezéséig még elfogad a német központi nyomda tulajdonosa, Bittó Miklós, Str. Soarelu (Zoltán-u.) 7., aki a gyermekek ügyeit vezeti.

— Cirkusz Bella naponta zsufolt nézőtér előtt tartja előadásait. Attraktív bámulatba ejtik a közönséget. A gazdag műorból említésre méltók elsősorban az igazgató kiváló lödimitásai, az elsőrendű római gladiátorok csapata, Lizi a Charly komikus zsonglőr mutatványai, mely mulató látványosság. Capitan Osten és Westen tengerészek az árbócon és Les s Pironkoff légtornászok a szabadon álló létrán hajmeresztő produkciókkal keltenek feltűnést. Ezenkívül The Barás közkedvelt magyar komikusok, ügyes lovások, lovasok, bohócok stb. szerepelnek még a cirkusz műsorán.

— Minden pénteken halesztély Werkmeisternél „Fekete Bárány” volt tulajdonosa Str. Consistorului (Bathány-utca) sarok.

— Leégett egyetemi könyvtár. Varsóból táviratozzák: Moszkvai lapok jelentik, hogy a Don mellett levő Rostov városban a legélénkebb negyedben egy ház kigyulladt és a tűz a heves szél miatt gyorsan terjedt tovább. A főépület és a melléképületek, amelyekben az újonnan berendezett egyetem volt, teljesen elhamvadtak. Ugyancsak teljesen leégett az az épület is, amelyben a városi egyetemnek a háború alatt az orosz hatóságok rendelkezésére ide szállított felbecsülhetetlen értékű lengyel nyelvű könyvtára volt. Azt hiszik, hogy a gyújtogatás egy a Don vidékén operáló banda műve, amely már eddig negyvennél több szovjet középületet gyújtott fel.

— Rabolni akart a szovjettitkár. Frankfurtból táviratozzák: Egy itteni előkelő fogadóban szombaton megszállott Lewen Hountazza, Georgia, szovjetköztársaság berlini követségének titkára és egy özvegyasszony, aki szintén georgiai. Tegnap megjelent a rendőrségen a külföldi asszony és bepanaszolta a követségi titkárt, hogy minden ékezeréből kifosztotta. A detektívek a főpályaudvaron akadtak a titkára, éppen amikor a vasúti ruhatárból ki akarta váltani a dús, gazdag asszony nagy bőröndjét s felmutatta a letétjegyet. A rendőrök letartóztatták. Találtak nála 17 millió márka készpénzt, amelyről azt mondta, hogy sajátja s valószínűleg az is, mert a georgiai asszonytól készpénzt nem vitt el, azonban kézitáskájában ráakadtak a kifosztott nő ékszereire, köztük egy gyöngysorra, amelyben 70 nagy gyöngy van és ez egymaga félmilliárd márka értékű.

— Szovátán két 2 ágyas szoba István szállóban július 1-től augusztus 1-ig kiadó. Érdeklődni lehet Frank bőrnagykereskedőnél Timisoara, Belv.

— Az összes létező sorsjegyek huzásáról, fel nem vett nyereményekről darabonként egy leuért azonnal kimerítő felvilágosítást nyújt Bérczi Károly, Strada Eminescu 10., 1/8.

Nem lehet többé lakást rekvirálni

(Megszűnt a lakáshivatal. — A rendőrség szerez lakást köztisztviselőknek. — A főpolgármester instrukciókat kér.)

Egy hónapja sincs még, hogy a város vezetősége megszüntette az aradi lakásbérbeadóhivatalt, miután az új lakbérleti törvény a városok vezetőségére bízta, hogy hialandók-e a lakbérleti hivatalokat megtartani avagy megakarják-e szüntetni azokat? Aradon a megszüntetés mellett határozott a város, azonban továbbra is megmaradt a köztisztviselők lakáshivatala, amely az eddig is rekvirálás alatt volt lakások felett továbbra is rendelkezett és az volt a hivatása, hogy köztisztviselőket helyezzen el. Most rendelet érkezett Aradra, amely a köztisztviselők lakáshivatalát is megszünteti. A rendelet szerint a rendelet tudomásul vételének napjával meg kell szüntetni a hivatalt és ettől a naptól fogva semmiféle lakáshivatali fórum nem intézkedhetik többé lakásügyekben.

Ugyancsak ma érkezett az aradi rendőrprefektúrához rendelet, amelynek értelmében átiratot intéztek a lakáshivatalhoz, illetőleg a város vezetőségéhez, amelyben bejelenti a rendőrség, hogy a belügyminiszterium felhívta a rendőrsé-

get, hogy a jövőben ő nyújtson segédkezet a köztisztviselőknek és a katonatiszteknek a lakásszerzésben. Stefan Sabiu lakáshivatali főnök ma délelőtt érintkezésbe lépett dr. Robu János főpolgármesterrel és abban állapodtak meg, hogy a főpolgármester újabb instrukciókat kér Bucurestiből a rendőrséghez érkezett rendelkezés ügyében. A lakáshivatali főnök kijelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy a köztisztviselők lakáshivatala is meg fog szűnni július elsejével, bár épen most jelezték a hivatalnak, hogy hatvankét katonatiszt fog Aradra érkezni, a kiknek lakást kellett volna kiutalni, illetőleg rekvirálni. A lakáshivatal természetesen most már ennek a feladatnak sem tudna megfelelni, hiacsak Bucurestiből újabb instrukciók nem érkeznek. A most érkezett rendeletekből minden esetre azt lehet kivenni, hogy minden megüresedő lakás szabad forgalom tárgyát képezi és lakást rekvirálni nem lehet többé. Kérdéses csak a rendőrség szerepe, amelyet a most Bucurestiből érkező instrukciók fognak megvilágítani.

— Gyermekekocsik, székek, nyugágyak, tenniszverők, futballok, utazó készletek, kofferok nagy választékban Hegedűs cégnél.

— Utazásra el ne feledjünk Diana sósorszerst magunkkal vinni. Alfala, egyszerű szagolgatás folytán, megmenekszünk a gyakori rosszullettől.

— A humoros márki. Madridból írják: A spanyol szenátus mai ülésén a királyi üzenetre adandó válasz tárgyalása közben incidens történt. Villaviciosa márki, aki az alkotmány revíziójának egy kérdését vetette föl, beszéde közben egyre egy nagy pisztollyal hadonászott. Bár Villaviciosa természetét általánosan ismerik, a jelenlévőket mégis nagy nyugtalanság fogta el, amely csak akkor szűnt meg, amikor Villaviciosa a pisztolyt, amely egyébként nem is volt megtöltve, egy teremszolgának adta át.

Mozi.

* Noaferat, a réműlet szimfoniája kerül vasárnap bemutatásra az Apollóban. A kitűnő filmet, amely a Dracula című regény nyomán készült, csakis felnőttek nézhetik végig.

* Pénteken és szombaton A világ ura, vagy Inez, a rádiumhercegnő címen amerikai filmet mutat be az Apolló. A rádium egyedül való bírásaért folyik a harc két amerikai milliárdos között s amikor az egyik a küzdelem során halva marad, Inez folytatja az ádáz küzdelmet, most már atyja megboszulásaért is.

* Ördögcirkusz a címe annak a csodás méretű, elgondolásában, történéseiben nagyszerű filmnek, amelynek bemutatója pénteken lesz az

Urániában. A nagyszerű aradidráma, amelynek különösen kiemelkedő részlete az a minden képzelet felülmúló vakmerőséggel végrehajtott menekülés az égő cirkuszból, minden jelenetével lenyűgözi, valósággal magához láncolja a néző figyelmét, érdeklődését és fantáziáját. Az Ördögcirkuszt pénteken, szombaton és vasárnap mutatja be az Uránia.

A simándi lelkészek gyilkosa.

(Kézrekerült még egy bolsevista.)

A sokáig szenzációként hírtörténet 1919-ben történt simándi papgyilkosság ügye még emlékezetében él az újságot olvasó közönségnek. A kétéltű simándi bolsevik uralom idején egy őrjárat elfogta Leucutia Cornél és Poinescu Cornél simándi görög keleti lelkészeket és meggyilkolta őket. A román hévonalas után a gyilkosság ügyében megindult a nyomozás és az őrjárat hat emberét sikerült is elfogni, akiket hosszabb szabadságvesztésre ítéltek, de már mind kiszabadult a fogházakból. Az őrjárat többi tíz tagjának azonban sikerült megszöknie. Az aradi ügyészség köröző levelet adott ki a szökésben levő gyilkosok ellen, akik közül egyik most végre az igazságszolgáltatás kezébe jutott.

Gyurik Rókus néhány nappal ezelőtt átszökött a magyar határon Romániába. A román határon az őrség elfogta és az ügyészségnek adta át. A járásbírósgág két hónapi fogházra ítélte Gyurikot, mert már határátlépésért több ízben volt büntetve. Az ügyészség természetesen átvizsgálták Gyurik iratait és megállapították, hogy

Csak felnőtteknek! „Nosferató” bemutatója vasárnap az Apolloban

A vörös uralom idején Simándon abba a különítménybe volt beosztva, amelyik a két lelkeszt meggyilkolta. A vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte Gyurik Rókuszt, aki alibit igyekezett kibárgatása alkalmával igazolni.

Közgazdaság.

A leu londoni emelkedése.

A leu a külföldi tőzsdéken stabilizálódik. A magyar korona Zürichben ma emelkedett 0.06.50—0.06.75-re. Bucurestiben az effektív magyar koronát 0.01.85-ös áron, a kifizetést pedig 0.02.90-el magasabb értékeléssel jegyezték. Az aradi és temesvári csütörtöki magánforgalomban a magyar korona ára ismét lényegesen kedvezőbb lett a lejhez szemben. Aradon 70. Temesváron pedig 75 belföldi magyar koronát adtak a leuért. Budapesten nagy mértékben esett a lengyel márka 0.8.90—9.10-ról 0.7.40—8.20-ra. Az értéktőzsdén a zárleltan a Ganz-Danubiusnak 5.650.000 korona volt az árfolyama. Bucurestiben a léva esett kis mértékben 1.95-re. A font Londonban tegnapelőtt 935 lej volt, tegnap 990-re emelkedett, ma azonban 100 lejre olcsóbb lett, 890 lej. Száz lejért Párisban 8.50 frankot fizettek.

Aradi valutaárak. (Június 28.) Francia frank 12.20, svájci frank 34.50, dollár 197, dinár 2.10, szokol 5.90, márka 0.0025, líra 8.90, angol font 900, magyar korona 0.02, osztrák korona 0.0030. — Kifizetések: Budapest belföldi 70, külföldi 46, Bécs 365, Berlin 0.0015, Prága 5.85, Zürich 34.60, Milano 8.75, London 895, Páris 12, Newyork 195, Belgrád 2.15.

Temesvári valutaárak. (Június 28.) Berlin 0.0014, Newyork 195, dollár 195, London 190, angol font 875, Páris 12, francia frank 12.75, Zürich 34.50, Milano 8.70, líra 8.50, Prága 5.82, szokol 5.65, Belgrád külföldi 2.25, belföldi 2.15, dinár 2. Budapest külföldi 45, belföldi 75, Bécs 369.

Bucurestli tőzsdézárlat. (Június 28.) Kifizetések: Páris 11.90, Berlin 0.001450, London 894, Newyork 196, Milano 8.70, Zürich 34.80, Bécs 0.0029, Prága 5.85, Budapest 0.0290. — Valuták: Napoleon 700, márka 0.0024, léva 1.95, korók líra 1.15, angol font 895, francia frank 12.10, svájci frank 35, líra 8.90, drachma 5, dinár 2, dollár 198, lengyel márka 0.0023, osztrák korona 0.0031, magyar korona 0.01.85, szokol 5.90.

Zürichi nyitás. (Június 28.) Berlin 0.0041, Newyork 561.50, London 2587, Páris 34.55, Milano 25.20, Prága 16.79, Budapest 0.06.75, Belgrád 6.35, Bucuresti 2.95, Varsó 0.0050, Bécs 0.0078.6250.

Zürichi zárlat. (Június 28.) Berlin 0.0041, Amsterdam 220.20, Newyork 561.50, London 2505, Páris 34.60, Milano 25.20, Prága 16.79, Budapest 0.06.75, Belgrád 6.25, Bucuresti 2.95, Varsó 0.0050.

Budapesti Devizaközpont jegyzése. (Június 28.) Napoleon 29600, Amsterdam 3259—3379, Belgrád 93—97, Berlin 0.5.60—6.40, márka 0.6.10—6.90, Bucuresti 44—48, lej 44.50—48.50, London 38290—39490, angol font 38310—39510, Milano 363—393, Newyork 8.310

8.618, Páris 511—530 francia frank 516—536, Prága 248.50—260.50, Varsó 0.7.40—8.20, Bécs 0.11.50—12.55, Zürich 1480—1540.

— **Szeszgyárosok kongresszusa Aradon.** Az erdélyi szeszgyárosok szövetsége ma délelőtt kongresszusra ült össze Aradon a Lloyd termében. A kongresszus elnöke dr. báró Neuman Károly, az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetségének elnöke volt. A kongresszuson, amely előreláthatólag öt napig fog tartani, az erdélyi szeszgyárosok érdekeit érintő fontos kérdéseket tárgyalnak.

Drágult a piac.

(Amikor nincsenek maximális árak.)

A mai első maximálás nélküli zöldségpiac nem hozta meg az aradnak által ígért eredményt. Dacára az óriási behozatalnak, némely élelmiszerárús sietett kihasználni a kapott szabadságot és felesmelte az árakat. Az uborkát tegnap 2—3 lejért, ma 4—5 lejért lehetett kapni. A szemes bab, a saláta a karalábé szintén drágább lett. Érdekes, hogy a mai piacra sok tojást hoztak be. A kofák azt hitték, hogy a főpolgármester a tojás maximális árát is felfüggesztette és próbálták 1 leu 40—50 baniért árusítani. Miután kiderült, hogy csalódtak, holnap valószínűleg megint nem lesz tojás a piacon.

Dr. Robu János főpolgármester kijelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy a holnapi lízti piacról részletes jelentést kér. Csak a liti piacon lehet megtudni, hogy milyen hatással volt az árakra a maximálás felfüggesztése. Ha a tapasztalat azt bizonyítaná, hogy az árak emelkedtek, a maximálási rendeletet feltétlenül ismét életbe lépteti. A főpolgármester által kiadott rendelet szerint az árusítók kötelesek minden élelmiszer árát feltűnően elhelyezni.

Sport.

— **Színészek — rendőrtisztek** ma délután érdekességekben gazdag és izgalmas footballmérkőzését a város minden rétege és a sportemberek óriási érdeklődéssel várják. Mindkét csapat többheti tréningje biztosítja, hogy a közönségnek nagyszerű élvezetben lesz részük. A félidők kezdetén Balogh Böske és Gergely Gizi a színház két legkedveltebb nőtagja adják le a kezdőrugásokat. A fontosabb jelenetekről mozifelvétel készül, mit pár nap múlva fognak vetíteni. A színészcsapat a következő felállításban szerepel: Kertész, Selmezy—Sipos, Olasz—Tompá—Inke, Darvas—Zala—Mészáros—Jávor—Szántó. A rendőrtisztek pedig: Köhler, Bozgan—Barbu, Oprita—Ungureanu—Rózsay, Adamovicia—Borlea—Draghiciu—Otroviciu—Crisan. A mérkőzés hat és fél órakor lesz a Gloria-CFR. óvártéri sporttelepén. Jegyek előre válthatók Bauer Gyula és Ecca könyvkereskedésben.

— **Az aradi róm. kat. főgimnázium** idei tornavizsgálatát július hó 1-én d. u. fél 5 órakor tartja az AAC pályán. A szülők és városunk sportértő közönsége mindenkor a legnagyobb érdeklődéssel kísérte az ifjúsági testnevelés ilyen alkalmakkor

ünnepélyes keretekben való produktumait s azok befejeztével egy kedves érzéstől áthatva, meglegedetten távozott. Az intézet vezetősége, mint minden alkalommal, ezúttal is gondoskodik, hogy a vizsga sorrendjében iryszerű is legyen. De nemcsak ezért, hanem főleg a nemes cél érdeke, a testnevelés új csarnokának felszerelése miatt megérdemli a kat. főgimnázium ifjúsága, hogy tornavizsgája iránt a nagyközönség a legnagyobb érdeklődést tanúsítsa.

Nizsinszky tragédiája.

(Kísérlet egy balett-előadáson.)

Párisból jelentik: A Gaité Lirique színház egyik páholyában néhány nappal ezelőtt megható esemény játszódott le. A színházban az orosz balett játszik, és ezt az alkalmat Nizsinszkynek, az elborult elméjű híres orosz színésznek orvosa érdekes kísérletre használta fel. A beteg művészt elvitték ahhoz a darabhoz, amelyben legnagyobb sikereit aratta. Az orvos közbenjárására a színpadon ugyanazt a táncot adták elő, amelyhez Nizsinszky legszebb diadala fűződtek és a díszletek is ugyan azok voltak, mint amelyek előtt Nizsinszky a darabban szerepelt. Az orvos és Nizsinszky barátai aggodva figyelték: mutatkozik-e valami hatás, visszaemlékezés a szerencsétlen művész arcán. Egypár pillanatig valóban felragyogott Nizsinszky arca, már-már remélni kezdtek, hátha a gyönyörű emlékek felidézése kedvező hatást vált ki az elborult lélekben, azonban a művész visszaemlékezése csak pillanatokig tartott. A kísérlet nem sikerült.

Irodalom, művészet

• **A nyári szinkör heti műsora.** Péntek: Gretchen. Csak felnőtteknek. Szombat: Lakme. Sándor Erzsí bucsuja. Vasárnap d. u. Legénybucsu. Győző Alfréd feleléptével. Este: A szököt katoná. Barics Gyula felléptével.

• **Műsorváltás.** A péntekre hirdett „Ámor, a pénzügynök” helyett a nagyszerű Gretchen kerül színre.

• **Az őshumor megtestesítője,** Győző Alfréd játszik vasárnap délután a Legénybucsuban. Az istenadta művészek minden mozdulata, minden szava után a jókedv kacagása gyöngyözik végig a nézőtérre és a vasárnap délutáni Legénybucsu előadásának is ez adja meg a különös vonzerőt.

• **A legbrilliansabb énekművészet** tolmácsolója, Sándor Erzsí aradi vendégszereplése befejezésével, a Lakme parádés szerepében bucsúzik a közönségtől. A csodálatos zenéjű operának minden szépsége hű tolmácsolóra talált a magyar Opera büszkeségében, Sándor Erzsiben. Az opera leggyönyörűbb énekszámja, a Csengettyűaria örökké feledhetetlen művészi élmény marad azok számára, akik ennek a kivételes tehetségű énekesnőnek művészetében gyönyörködtek. A Lakmát, mint parádés szerepét választotta bucsudarabjául Sándor Erzsí, hogy ezzel is tanujelét adja a rajongó szeretet viszonzásának, amellyel aradi vendégszereplése alkalmával minden egyes fellépte alatt az aradi közönség elhalmozta.

• **A szívehszóló dalok énekes,** Barics Gyula vasárnap este a Szököt katonában lép fel ismét. A tünőhangu énekes állandó vendége maradt az aradi színháznak és minden egyes fellépése alkalmával a közönség rajongó szeretete fonja körül Barics Gyula művészetét.

• **Nagy Géza** fényképészeti műterme állandóan, vasárnap és ünnepnap is, reggel 8 órától d. u. 7 óráig a közönség rendelkezésére áll.

• **A gyorsaság nem boszorkányság,** régen megállapított igazság és ennek a gyorsaságnak megszemélyesítője Mrs. Scheba, a modern fregolia, a kontinens legjobb átváltozó művésznője. Nincs attrakció a világon, amely szenzációsabb erővel hatna a nézőre, mint az átváltozó művésznő gyorsasága, aki egész darabokat játszik végig egymaga férfi és női szerepekben egyaránt. Mrs. Scheba jövő hét keddién kezd meg két napra terjedő vendégszereplését és az első este a kiváló sikerrel bemutatott bohózat, „Háromtól-négyig” kerül színre.

Váltóláz-járvány a megyében.

(Dr. Bradean főorvos előterjesztése.)

A megyei orvosi hivatalhoz az utóbbi hetekben ismét gyakran érkeztek jelentések a Gurahonc mellett levő Holdmészes községből, amelyek szerint újabb váltólázas megbetegedések naponta fordulnak elő. Jelenleg is több, mint száz szan szenvednek ettől a betegségtől a Gurahonc környékén levő Holdmészes, Krokna és Fenis községekben. A betegséget kétséget kizáróan az a nagyszámú szunyog okozza, amelyek a holdmészesi halastó fölött és partjain tanyáznak. Dr. Bradean Athanaz megyei főorvos a megye közigazgatási bizottság most szombaton tartandó ülésén jelentést fog tenni erről és elő fogja terjeszteni indítványát a váltóláz járványszerű terjedésének megállítására. A főorvos indítványozni fogja, hogy a halastó tulajdonosát kötelezzék arra, hogy a tó vizét gyakran frissíttesse fel, mert az állott és a nyáron posványosodásnak induló víz mesterségesen tenyészt a váltóláz okozó szunyogokat. Jeleleg az a helyzet, hogy a halastavat csak tavasszal töltik meg friss vízzel, holott szükséges lenne a víz hetenként való felfrissítése. Ez az egyetlen eszköz, amelylyel a tó környékén levő szunyokfészkeket pusztítani lehet. Kérni fogja még, hogy kötelezzék a tulajdonost arra is, hogy a Holdmészes községben váltólázban megbetegedetteket kininnel lássa el és a tó környékén levő házak ablakaira szereltesen olyan dróthálókat, amelyek megakadályozzák a szunyogoknak a lakásokba való behatolását. A megyei főorvos reméli, hogy ezeknek az intézkedéseknek legalább annyi hatása lesz, hogy csökkenteni fogják a váltóláz okozó megbetegedéseket.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF

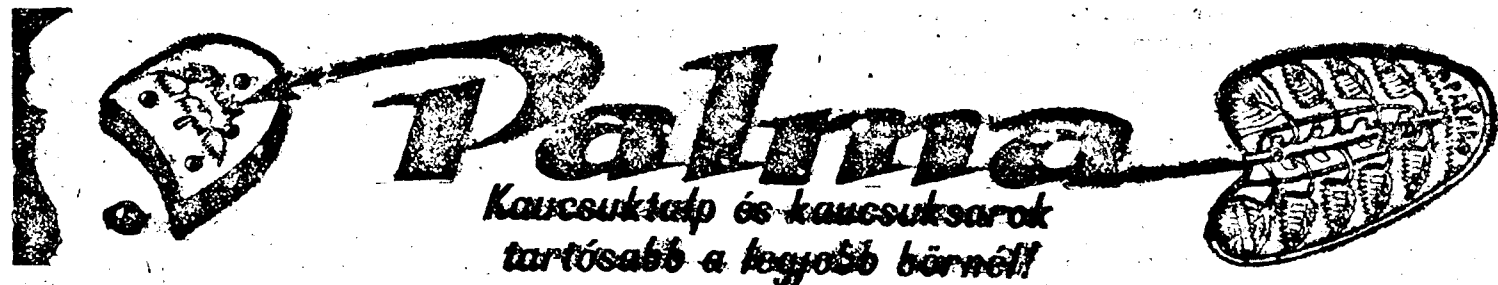
felel.

Ceizmaré

IOAN NICHIŃ

13743

Hét milliárd a hadikölcsön beváltására.

(Beváltják-e, vagy nem váltják be a hadikölcsön-kötvényeket Magyarországon?)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A hadikölcsönkötvénytulajdonosok körében érthető megnyugvást keltett a pénzügyminiszternek egyik legutóbbi kijelentése, mely szerint hajlandó a háborús kölcsönöket egy összegben beváltani. — Amúgy is rendkívül veszteségek érték a kötvények birtokosait, akik annak idején áldozatkészségükkel lehetővé tették, hogy a háborús kormányok a hadviselésre szükséges anyagi eszközöket előteremtsek és most ezerszeresen megcsökkent értékű címleket tartanak birtokukban a korona omlása folytán. Ehhez járul az a körülmény is, hogy a hadikölcsön árfolyama névértékének ugyszólván csak töredékét teszi ki és ha tulajdonosa értékesíteni akarná, az aranykoronában befizetett összeg egyharmad részét kaphatja a mostani rossz pápikoronában.

A pénzügyminiszter legutóbbi nyilatkozata alapján remélhető, hogy a kötvénytulajdonosok megsza-
dadulnak attól a tehertől, amit részükre a hadikölcsön jelent, mert hiszen valóságosan teherszámba megy a mai drága közlekedési viszonyok mellett, ha az esedékesség napján kötvényeik kamatszervényét be akarják váltani. A várt intézkedés csakugyan meg is történt a pénzügyi kormányzat részéről, de meg lehet állapítani, hogy óriási meglepetést és rendkívüli elkeseredést keltett, mert a pénzügyminiszter benyújtotta az indennitást és ennek kapcsán felhatalmazást kért a nemzetgyűléstől, hogy bizonyos államadósságokat beváltasson, az államadósságok visszaállítására vonatkozóan azonban a törvényjavaslata a következő intézkedést tartalmazza:

„Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy a jelen törvény életbe lépte előtt keletkezett magyar államadósságok címleteiben kifejezett követelést az ezen kölcsönök kezelésével kapcsolatos kiadások csökkentése érdekében visszafizethesse és pedig általában névértékben, a nyereségek kölcsönkötvényeket pedig tőzsdei árfolyamértékben.”

Megállapítható tehát, hogy a pénzügyminiszter felhatalmazási javaslatában nincs bent kimondottan a hadikölcsönök visszaváltása, nem lehet ennek nyomát találni a javaslat indokolásában sem, amely legfeljebb arra terjed ki, hogy az államadósságok egyes nemzeinek kezelése aránylag nagyszámú munkaerőt vesz igénybe és olyan költségekkel jár, a mely költségek az illető kölcsönöknek a jelenlegi viszonyok között többé már nem jelentős értéket képviselő tőke összegével nem állanak arányban. Ezért kéri a pénzügyminiszter a felhatalmazást, hogy a közgazga-

tásba felesleges terület jelentő ilyen kölcsönöket az általa alkalmasnak talált időpontban visszafizethesse. — Sőt, a miniszter felsorolja, hogy a háboru előtti adósságok közül csupán a tiszai és szegedi nyereségek kölcsönét, a budapest—pécsi vasút megváltásával kapcsolatban elvállalt 4 %-os elsőbbségi kölcsönt és a városoknak és községeknek az italmérségi jogok kártalanítása fejében kiadott 4.5 %-os kötvényekből álló kölcsönt szándékozik visszafizetni.

Lehetetlen elképzelni, hogy az amúgy is megkárosított kötvénytulajdonosok ismét csalódjanak és úgy értesülünk, hogy az ország minden részéből megindult mozgalmak jelentenek, amelynek éle a pénzügyminiszter felhatalmazási törvényjavaslata ellen irányul és követeli, hogy a hadikölcsönök visszaváltására is kéri a kormány a nemzetgyűléstől felhatalmazást. Ebben az ügyben megkérdeztük dr. Görög Frigyes a Hadikölcsön-tulajdonosok Érdekeit Védő Szövetség és a Pénzügyminiszter Országos Egyesülésének igazgatóját, aki a következőket mondotta:

— Szerintem helyes az az út, a melyre rálépett a kormány, amikor nagy adminisztrációs költséggel járó kölcsönök visszafizetésére határozza el magát, hiszen az adminisztráció többé került, mint a hitelszolgálat. Ettől eltekintve, a visszafizetésre fordítandó összeg ugyszólván összezsugorodik, az állam még a kamatot is meg fogja takarítani, ha függő kölcsönt vesz igénybe a hadikölcsön kifizetése céljából, továbbá figyelembe kell venni azt is, hogyha most a nemzetgyűlés nem határoz a visszafizetéséről, akkor új címleteket kell nyomni bizonyos alakulatok számára, a melyek a beszolgáltatott hadikötvények ellenében új államadóssági kötvényeket igényelnek és ennek nyomtatása is horribilis költségeket okoz. Teljesen jogosultnak tartom azt a felszólalást is, hogy a 60 frankos koronákkal annak idején befizetett összegeket most ne a korona ezredrészeivel fizessék vissza. Valamilyen vezérlésnek történnie kell a visszafizetésnél és ezzel némi kárpótlást kell juttatni a kormánynak, ami az állammorál szempontjából is kívánatos volna. Nem lehet határozottan megállapítani az indennitási javaslatból, hogy a kormány a hadikölcsönök visszafizetésére is gondol-e. Mi mindenestre kívánjuk az indennitási törvényjavaslattól olyirányú módosítását, hogy a pénzügyminiszter a hadikölcsönök visszafizetésére is felhatalmazást kaphasson. Az összes nosztrifü kötvények értéke 9 milliárdra tehető, de a visszafizetésre kerülő összeg semmiesetre sem tesz ki ennyit, mert ebből le kell vonni a jegyintézetnél lombardirozott hadikötvényeket, úgy, hogy végeredményben 7 milliárd körül alakulhat ki az összeg, amit visszafizetés céljára kell fordítani.

Radnán, a város központján

nagyon szép ház 6 szobás lakással, 2 tűzlethelyiséggel, 2000 m²-l területtel, szőlős kerttel olcsón eladó. Bővebbet: Haász-Iroda, Strada Romanului 5. (Zrinyi-u.) 13532

Legfinomabb esemege

az INCZE-féle székely-turó

Gyártja: INCZE GYULA, Barót. Képviselet és bizományi raktár.

Bodnár Testvérek, Strada Molonl 4. (Orózy-utca L) 3619

Belvárosban

Gyönyörű földszintes 3 lakásos bérház, 4 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással, 380 ezer Leiért. Magánház 5 szobás elfoglalható lakással, nagy pincével, a Varjassy Lajos-utcában 280 ezer Leiért. — Modern emeletes bérházak, kisebb házak, üzletházak eladók.

Bővebbet: Haász Albert ingatlanforgalmi rodája, Str. Romanului (Zrinyi-u.) 5. 13532

NYUGDIJAZOTT csendőrörsevezető

elfogad raktárnoki, portási, házmeesteri, vagy gazdaságban felügyelői állást. :: Ajánlatokat a kiadóba kér.

Cséplőgarnitúra

Hoffer—Schrans-féle erős négyes, teljesen jókarban levő 48 collos herefejűvel eladó.

Teodorovits Gyulánál
Sabiş, jud. Arad. 13282

No. 74—1923.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Aradváros gazdasági széke árlejtést hirdet 1923. július 16-ára délután 5 órára a gazdasági tanácsnok ur hivatalában (Primăria I. em. ajtó 104.) a városi gépjármű részére szükséges 600 vaggon fa hűkhasáb tűzifának a szállítására vonatkozólag az alábbi feltételek mellett:

1. A szállított tűzifának elsőrendű száraz minőségűnek kell lennie. 10.000 kgr. súly mellett 22 úrköbmétert kell elfoglalnia. Az ajánlati egységárat ilyen minőségű és mennyiségű tűzifára vonatkoztatva kell megadni.

2. A szállításhoz szükséges vas uti kocsikat a város fogja a CFR. útján kiállítani, illetve a szállító cég rendelkezésére bocsájtani.

3. A fizetési feltételek a kifizetés, a szállítás után 15 nap alatt történik meg.

4. Az ajánlattétő ajánlatának biztosítására az ajánlati összeg 5 (öt) %-át tartozik készpénzben, vagy óvadékképes papírban letétbe helyezni. Az ajánlattétőnek, a kinek ajánlata nem lesz elfogadva, az óvadék azonnal kiadatik.

Az árlejtés a számviteli törvény 77—84 art. alapján fog meg tartatni.

Az árlejtésen részt lehet venni írásbeli ajánlatokkal.

Arad város gazdasági széke-
nek 1923. június hó 25-én tartott üléséből. 3634

Gazdasági szék.

CREME MADELAINE

Kiváló hatású kozmetikai készítmény szeplő bőratka (mitesser) pattanások, arcvörösség, májfoltok és arcbőr minden tisztatlansága ellen. — Készítik:

Dr. Földes & Hehs

gyógyszerészek, pipere szappan és vegyszeti gyár: Arad, Micalaca. Budapest Bertalan-utca 26. Margit creme gyár. Ügyeljünk a márkára, óvakodjunk a hamisításoktól és hasonló utánzatoktól. 13891

perfect

nőiszabásznő vagy szabász

felvétetik.

Cimakiadóhivatalban

Legolcsóbb bevásárlási forrás benzina, petróleum és gépolaj
DIMITRIE SUCIU,
Str. Metianu (Ferral-u.) 14. :: Telefon 914.

Piața Stefan cel mare (Béla-tér) A nagy

Circus Bela

Ma és mindennap nagy
disz előadás

A közkedvelt magyar komikusok THE BARDS.

4 fekete ló, négyes táncgyűtése, elővezetve a Direktor által

W. Teodor világhírű podium művész.

Lizi és Charly jonglőr számai.

Valamint a gazdag műsor kiválasztott számai.

Csütörtök, szombat, vasárnap- és Ünnepnapokon d. u. 4 órakor

MATINÉ.

CIPÉSZMŰHELY utcára nyíló üzlethelyiséggel, legforgalmasabb útvonalon gépekkel, felszereléssel, nagy vevőkörrel, olcsón, sürgősen eladó. Ezenkívül a főtér közelében, bármilyen üzletnek alkalmas üzlethelyiségek, fűszerüzletek, vendéglők, kávéház teljes berendezéssel. Bővebbet: Haász-iroda, Str. Romanului 5. (Zrinyi-u.) 13532

A legszebb és legolcsóbb
nyomtatványokat

AZ

ARADI KÖZLÖNY

nyomdája készít.

Grenadin és dalain ruha

ajándékok
leállításított ár-
ban kaphatók

JULIU PLESZ GYULA

oégnél, Arad, Str. Col. Párol 3. (Vörösmarty-u.) a színház épít-
let hátsó bejáratával szemben. :: Minden vásárló egy
ajándékot kap. :: Külön mértékosztály. 13640

24 óra alatt fest és tisztít „Express” kelmefestő, vegytisztító és szőrmefestő gyár, Arad

Strada Eminescu No. 3. (Deák Ferenc-utca). Elvállalja: szőrmék, bőr, disztollak speciális festését felelősségteljes kivitel-
ben, ugyisintén a kelmefestést minden ágában szakszerűen előállítja. 3525

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak sze-
rint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 1,50 lel.
Vastagabb betűvel 3.— lel.

A vastagabb betűvel kívánt szava-
kat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig ve-
szünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni!
A legkisebb hirdetés ára 10 szóig
15.— lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a
jogot, hogy az olyan apróhirdetés szö-
vegét, amelyik tartalmánál fogva ere-
dett alakjában nem közölhető, megvál-
toztassa.

Levelezés.

MEGISPERKEDNÉK intelligens urral,
aki havonta 600 leivel támogatna. Leve-
letet „Özvegy” jellegre a kiadóba kér.
3638

Alkalmazás.

ÁLLANDÓ ÁLLÁST KAP. ha
az „Aradi Közlöny” ezen rovatát
használja.

FIATAL ügyes mindenestől bejárónő azo-
onnal felvétetik. Str. Consistorului 12.
(Bathány-u.) 23. I. em. jobb. 5000

MOZDONYVEZETŐ munkabíró ipar-
vasúthoz kerestetik. Hönigesz-cég, Hal-
gasiu. 3607

GYERMEKLEÁNYT, megbízható kere-
sek 3 éves kisleányhoz azonnalra. Né-
metül tudók előnyben. Cim: Kelet hír-
lapiroda. 13159

MINDENES FŐZŐNŐ kerestetik Alvaca
fürdőre. Jelentkezni POLGÁR, Piata Ca-
tedralei 6b. új 2. 3629

MEGBIZHATÓ, komoly leányt keresek
kétéves gyermek mellé azonnali, vagy
július 15-iki belépésre. Cim: Kelet hír-
lapiroda. 13160

MINDENES szakácsné idősebb, tisztel-
séges, kerestetik. Minorita-épület, ajtó
B. 3637

TÖBB kézilány és tanulóleány fizetéssel
azonnal felvétetik dr. Reményiné és Dör-
nérné kalapszaloniában. Str. Eminescu
(Deák Ferenc) 38—14. 13953

TANULÓLEÁNYOK felvétetnek „Spár-
ta” szövöműiparban. Str. Unirei si Str.
Desseanu (Fábián- és Révay-utca) sa-
rok. 13283

NÉMET LEVELEZŐNŐ, könyvelő és
gépíró, magyar nyelvben jártas, azon-
nalra állást keres. Ajánlatok „Tanárnő”
platt a kiadóba kéretnek. 3641

Lakás.

KÉTSZOBÁS lakást keresek város köz-
pontjában. Cim: Ecce hirdetőben. Str.
Eminescu. 13954

KÜLÖN BEJÁRATU butorozott szoba,
egy vagy két ur részére kiadó. Str. Pus-
casilor (Lövész-u.) 4a. 3640

HAZASPÁR butorozott lakást keres.
Cim: „Ecce”-iroda. 13953

Vétel és eladás.

SELYEM PÁPLANOK, 10 m. finom len-
vászon, fehér angol vászon kostüm,
gyöngy ruhadíszek, csipkefüggönyök,
butorok, írósztal, disztárgyak, étkező
szervizek, babakelengye, vaddisznóbőr,
ágvnemű, asztalnemű stb. eladó: Str.
Consistorului 12. (Bathány-u. 23.) I.
em. jobbra. 1000

WERTHEIM kasszák különböző nagy-
ságban a legolcsóbban Bodnár irógép-
vállalatnál a főpostával szemben kap-
hatók. 3643

VALÓDI keleti és perzsa szőnyegek,
festmények, antik bronz asztal eladók.
Bul. Carol 43. (Erzsébet-körut) 18. 13160

GYERMEKKOCSIK, sportkocsi legfi-
nomabb kivitelben olcsón kaphatók. —
Gyermekkosci, mindennemű javítása,
fedélkészítés, gummiázás legolcsóbban
Str. Simion Bálint (Dessewffy-u.) 19.
3632

FÜRDŐSZOBA berendezés megvételre
kerestetik. Barthmes Viktor, Str. Ale-
xandri (Salacz-utca) 3. Telefon 208 és
716. 3631

BUTOR RAKTÁROMBAN ehéd'ők, háló
szobák, valamint kárpitos árúk olcsó
áron kaphatók. Wleginfeld, Strada Emi-
nescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13585

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket,
bélvegyűlteményeket, festményeket és
hegedűket a legmagasabb áron. Ker-
pel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kö-
tetes kölcsönkönyvtár. Telefon 385.
13629

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán
és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst
tárgyakat, perzsa és szimlászőnyege-
ket, egész gyűjteményeket a legmag-
sabb áron vásárol a Salon Artistique
Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-
palota.) 11895

URISZOBA vadonatúj eladó. Salon Ar-
tistique Fischer Eliz-palota. 13576

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKIN-
TETTEL sürgősen keressük antik buto-
rokat, perzsa szőnyegeket, festménye-
ket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán
tárgyakat, japán vázákat és ezüst étvös
munkákat Vidéki meghívásra kiutazunk.
Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota.
13573

MÁGYAR-NÉMET és francia könyvek
csoport-eladása. Klárusítási árban! 10
kötetenként á 10, 20, 30, 50, 80 és 200
lel Kerpel Izsónál. 13627

25 szilváskád eladó, esetleg bérbeadó.
Baumann, Str. Josif Vulcan 6. 3548

SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ kézimunka függö-
nyök, ágvtakarók, csipkefüggönyök, dus
választékban. Modern előnyomda. Er-
neszt kézimunka üzlet színház mögött.
3069

ANTIK rococo-butor sürgősen eladó.
Cim a kiadóhivatalban. 3606

Immortium.

OLCSÓ HÁZHOZ JUT, ha az
„Aradi Közlöny” ezen rovatát át-
olýassa.

PECICAN (Magyarpécskán) forgalmas
— régen fennálló — üzlet-ház nagy te-
lekkel eladó. — Cim Kelet hírlapiroda.
13155

Denaturált szesz
kapható: Irizs Béla festéküzletében.
Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca.) 13283

Plombált, valódiszegedi **PAPRIKA** szükségletét minden-
kor a legelőnyöseb-
ben szerezheti be.
és mercantil

BODNÁR TESTVÉREK
szegedi paprika-import, romániai fölerakatában ARAD, Strada Mocioni
No. 4. (Orczy-utca) 1. szám. Eladás csak nagyban.

Két waggon olcsó betongömbvas
(14—17 m/m. vastagságban) métermázsán-
ként is kapható. :: Ugyanott acél-
görredőnyök (rollók) is eladók. 18958

Weisz Jenő lakatosmesternél, ARAD, Bulevardul
Regina Maria (Andrássy-tér) 9—22.

GHIOROCON ötszobás magánház is-
tállóval, nagy gyümölcsös kerttel 120
ezer leiert eladó. Uranus-iroda, főpostá-
val szemben. 13909

Uzletek.

FÉNYES ÜZLETE LESZ, ha
hirdetését az „Aradi Közlöny” „Üz-
letek” rovatába feladja.

LEGFORGALMASABB főuton utcai be-
járatu, világos pinceraktár üzemnek,
szállítóknak alkalmas, kiadó. Érdeklődők
közöljék címüket kiadóba. 3642

KORCSMA billiárdtal, fűszerüzlettel és
trafikkal országut mellett, betegség
miatt sürgősen eladó. Cim a kiadóban.
3621

BELVÁROSBAN forgalmas helyen sü-
tőde házzal eladó. Ugyanott egy szoba-
berendezés és egy vas-sparherd eladó.
Cim a kiadóban. 3633

ARAD legforgalmasabb étterme teljes
berendezéssel hozzátartozó ötszobás la-
lással, összes berendezéssel, eladó. Ura-
nus-iroda, főpostával szemben. 13908

Oktatás.

DIÁKOKAT javítóvizsgára román nyelv-
ből is előkészíték. Cim: Szegfü irógép
szaküzletében, Piata Luther 1. 3636

Ellátás.

KÜLÖN BEJÁRATU szobába kvártélyos
felvétetik. Cim a kiadóban. 3628

BANKHIVATALNOKNŐ butorozott szo-
bát ellátással keres. Erdélyi Hitelbank,
Kálnay. 3635

Különléle.

VILLANYSZERELÉST, csengőberende-
zést legolcsóbban vállal Schwarz mű-
szerész Strada Brancovici (Lázár Vil-
mos-utca) 2. 12815

VANILON. Legjobb, legtökéletesebb
Vanilla pótyszer cukrászok, kávéház tu-
lajdonosok s minden háztartás részére.
Fagyaltok, finom tészta, likörök előál-
lítására legalkalmasabb. Készíti dr. Földes
& Hehs vegyészeti gyár Arad.
13601

EZERJOFU gyomorellixir, pártálag ha-
tásu szer gyomor és bélbántalmak, ét-
vágytalanság, hányinger, felfuvtottság,
emésztési zavaroknál, Dr. Földes gyógy-
szertár Aradon. 10831

TÁRSAT keresek 300—350.000 leiel igen
reális üzlethez, melyből két hónap alatt
50 százalék haszon kapható. Cim: Ura-
nus-iroda, főpostával szemben. 13909

Alkalmi vétel!
Sarokház fűszerüzlettel, kerttel
10.000 leiel évi jövedelemmel,
50.000 leiel megvehető.
Strada Secerei
(Sarlott Domokos-utca) 18.
a háztulajdonosnál. 8639

Az aradi JARDIN BARBAN (Baros-parki kioszk) Radó Gándor hirneves komikus szerepel saját műsorával.

Tisztelettel ér-
tesítem, hogy:
eszközöltetni, melyet jóállás mellett végzek. Hívásra azonnal házhoz megyek.
a legjobb patkányirtó szeremet megkaptam. érem egy próbairtást
Fried Ignác Str. Ieilor 4
(Háromveréb-u.)
patkányirtó.